

A gazdaság érdemi élénkítését hiányolják a társadalmi partnerek

Bizottság előtt az akcióprogram

Magyarország az uniós források jelentős részét a lisszaboni célok megvalósítására fordítja – állapítja meg a nemzeti lisszaboni akcióprogram végrehajtását bemutató jelentés, amelyet 2007. október 15-én juttatott el hazánk az Európai Bizottsághoz. A kormány által október 10-én jóváhagyott jelentés, amelyet előzőleg a parlamenti pártok is megvitattak az Országgyűlés Európai Ügyek Bizottságában, figyelembe veszi a Bizottság hazánkról készített országértékelését és a korábban megfogalmazott ajánlásait.

A felülvizsgált Nemzeti Akcióprogram legfontosabb célként a makrogazdasági egyensúly megteremtését jelölte meg, mint a gazdasági növekedés és a foglalkoztatási helyzet javításának előfeltétele.

Az egyensúlyteremtés szempontjából az utóbbi egy év sikeres volt, mivel az akcióprogramban bemutatott intézkedéseknek köszönhetően a kiigazítás a konvergenciaprogramban megjelölt hiánycsökkentési pálya szerint alakul. A Bizottság ajánlásainak megfelelően a hiánycsökkentés részben a költségvetés kiadásainak mérséklésével valósult meg (gáz-, távhő-, gyógyszer-támogatási rendszer változásai, az egészségügy intézményrendszerének átalakítása, az oktatás és a közigazgatás területét érintő intézkedések, közlekedési támogatások átalakítása, a közszféra béreinek átmeneti befagyasztása). Ezenfelül az elindult reformfolyamat a jövőben is biztosítani kívánja az egyensúly fenntartását. A makrogazdasági egyensúlyteremtés a gazdasági növekedés lassulásával járt, ugyanakkor a foglalkoztatás, bár a korábbi évekhez képest lassabb ütemben, de bővült, mégha csak szerény mértékben is.

PILLANATKÉP A REFORMFOLYAMATOKRÓL

Az Európai Bizottság ajánlásának megfelelően az elmúlt évben folytatódott a közigazgatás, az oktatás, az egészségügy és a nyugdíjrendszer reformja a fenntarthatóság és a minőségi szolgáltatások nyújtásának elvét figyelembe véve. Ezen intézkedéseket az alábbiak szerint taglalja a dokumentum.

A **közigazgatásban** megvalósult a központi kormányzat méretének és belső tagoltságának lényeges csökkentése, a párhuzamos funkcionális területek központosítása, a központi közigazgatás és területi (dekoncentrált) szervei konszolidációja és regionális átszervezése.

Az **oktatási** reform keretében a felsőoktatásban a változó szerkezetű munkaerő-kereslethez való alkalmazkodást segíti a képzési struktúra megváltoztatása és a többciklusú képzési rendszerre való áttérés. A feladatellátás méretgazdaságosságát szem előtt tartó szervezési (intézményi) kereteinek kialakítása érdekében megváltozott a közoktatás finanszírozása.

Az **egészségügy** társadalombiztosítási jellegének megerősítése érdekében három szintű ellátási rendszer kialakítására került sor. Biztosított jogviszony hiányában csak alapszintű szolgáltatás vehető igénybe, a biztosított jogviszonyhoz kötött szint lefedi a gyógyító-megelőző ellátások jelentős körét. A harmadik szintű ellátásba kiegészítő szolgáltatások tartoznak, amelyek igénybevétele térítés ellenében lehetséges. Az indokolatlan orvos-beteg találkozások számának csökkentése érdekében vizitdíj, illetve kórházi napidíj bevezetésére került sor. Kínálati oldalon a kihasználatlan, vagy ésszerűtlenül működtetett aktív fekvőbeteg-kapacitások megszüntetése vagy krónikus/ápolási kapacitássá átalakítása történt meg.

Az államháztartás hosszú távú fenntarthatósága érdekében a **nyugdíjkiadások** jövőbeli növekedési ütemének mérséklését szolgáló törvények születtek. A jogszabály-módosítások alapvetően a tényleges nyugdíjazási korcentrum növelését célozzák, korrigálják a korhatár előtti nyugdíjazás egyes kedvezményes szabályait, csökkentik az új, induló nyugdíjak utóbbi években megnövekedett helyettesítési rátáját és egyes számítási szabályok módosításával mérséklik a nyugdíjazás időpontjától függő aránytalanságokat.

A **foglalkoztatás** terén az aktív munkaerő-piaci politikáknak, a hátrányos helyzetű csoportok elhelyezkedését támogató intézkedéseknek, valamint a szociális védelmi rendszer modernizálásának köszönhetően pozitív folyamatok indultak el. A megtett intézkedések hatására a gazdaság „kifehéredése”

figyelhető meg. Az oktatási reformnak, a felnőtt- és szakképzési intézkedéseknek köszönhetően pedig a munkaerő-piaci igényeket jobban kielégítő képzési struktúra jön létre. Az intézkedések elősegítik a pályakezdő fiatalok elhelyezkedését, a tartósan állást keresők és a kisgyermeket nevelő szülők munkaerőpiacra történő visszatérését. A munkaerő-piaci aktivitás megőrzésének egyik fontos eszközeként a munkanélküli ellátások és a szociális ellátások munkavállalásra nem ösztönző hatásainak mérséklésére is sor került. A munkanélküli ellátást az álláskeresési támogatás rendszere váltotta fel, a szociális segélyezés pedig családi segélyezéssé alakult.

Az egész életen át tartó tanulás stratégiájának megvalósításában jelentős lépést jelent az Országos Képesítési Keretrendszer (OKKR) 2008-ban kezdődő kifejlesztése, majd a 2012/2013-as tanévtől történő teljes körű bevezetése. Emellett az Európai Tanács energiapolitikára, illetve klímaváltozásra vonatkozó cselekvési prioritásai mentén Magyarország megkezdte a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia kidolgozását. Az energia-végfelhasználás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról szóló EK irányelvek alapján Magyarország 2007-ben dolgozza ki az első energiahatékonysági cselekvési tervét az Energiapolitikai Koncepcióval összhangban.

A TÁRSADALMI EGYEZTETÉS FÓKUSZAI

A jelentésről a kormány társadalmi egyeztetést folytatott az Országos Érdekegyeztető Tanáccsal, valamint 150 ágazati partnerrel.

A véleményező szervezetek megállapítása szerint a gazdaságpolitika Magyarországon komoly kihívás előtt áll, nevezetesen az egyensúly és a növekedés szempontjainak egyidejűleg kell megfelelnie, e nélkül ugyanis a gazdaság visszafordíthatatlanul lemarad és nem lesz képes felzárkózni uniós versenytársaihoz.

A vélemények szerint a költségvetés tartós egyensúlyát csak egy, a gondokból kinövekedni képes gazdasággal lehet megteremteni, amely teljesítménye képes finanszírozni az állami feladatokat, mégpedig a XXI. századi Európában joggal elvárható szinten. Ennek megfelelően leginkább a gazdaság érdemi élénkítését célzó lépéseket hiányolják.

A makrogazdasági stabilitás megteremtése miatt megjelenő negatív hatások ellensúlyozása érdekében a társadalmi partnerek úgy ítélik meg, hogy kiemelt figyelmet kell fordítani a kis- és középvállalkozások támogatására, tekintettel arra, hogy a foglalkoztatottak számának növelésében meghatározó szereppel bírnak. Emellett biztosítani kell az elkészült TTI-stratégia sikeres megvalósításához szükséges forrásokat. Felhívták a figyelmet arra, hogy az uniós források megfelelő felhasználásához szükséges a hazai forrásokhoz való hozzájutás elősegítése és a különböző pénzügyi források közti kapcsolódási pontok megteremtése.

A foglalkoztatási helyzet javításával kapcsolatban kritikaként hangzott el az aktív munkaerő-piaci politikára fordított források alacsony szintje. Emellett az oktatás terén (kiemelten a szakoktatás területén) tett lépések ellenére a társadalmi partnerek egy része úgy ítélte meg, hogy további szerkezeti átalakításra van szükség ahhoz, hogy az oktatási rendszer meg tudjon felelni a munkaerő-piac által támasztott igényeknek.

ÖSSZHANG A KOHÉZIÓS POLITIKA ÉS A LISSZABONI CÉLKITŰZÉSEK KÖZÖTT

A felülvizsgált nemzeti lisszaboni akcióprogramban, a makro- és mikrogazdaság, valamint a foglalkoztatás terén meghatározott reformintézkedések következetes végrehajtása, az Új Magyarország Fejlesztési Tervben szereplő intézkedésekkel együtt járul hozzá a konvergenciaprogram sikeréhez, így a foglalkoztatás és a gazdaság növekedésének hosszú távú biztosításához. A nemzeti lisszaboni akcióprogramban (NAP) meghatározott prioritásoknak megfelelően határozták meg az Új Magyarország Fejlesztési Terv céljait és az operatív programok struktúráját is. Ennek következtében az Új Magyarország Fejlesztési Terv és a NAP stratégiája összehangolt, a beavatkozási területek egymásnak megfeleltethetőek.

A fő kihívásnak Magyarország a foglalkoztatás és a növekedés elősegítését tartja, a programok tervezése úgy történt, hogy a vonatkozó rendelet mellékletében lévő költségkategóriák jelenlegi, mintegy 53 százalékos célértéke megközelítse a 60 százalékot. Magyarország elkötelezett, hogy az elmúlt, 2004–2006-os időszakot meghaladóan további erőfeszítést tegyen a lisszaboni céloknak megfelelő tevékenységek támogatására. A lisszaboni céloknak megfelelő kategóriákra fordított kiadások megközelítőleg 10 százalékkal növekszenek. Így összességében megállapítható, hogy Magyarország – az Európai Tanács döntésének megfelelően – a rendeletben előírt szintet meghaladva, az uniós források jelentős részét fordítja a lisszaboni célok megvalósítására.

Készült a Jelentés Magyarország Felülvizsgált Nemzeti Lisszaboni Akcióprogramjának végrehajtásáról című dokumentum alapján

Történelmi irányváltás az uniós költségvetésben

Az Európai Parlament (EP) első olvasatban tárgyalta a következő évi uniós költségvetést. A képviselők csökkentenék a közös kül- és biztonságpolitikára jutó összeget, jelentősen emelnék viszont a Galileo-program és az Európai Technológiai Intézet keretét. Szóba került az is, hogy az EU-intézmények zömének székhelyétől, Brüsszeltől 430 kilométerre fekvő Strasbourgban takarékosági, illetve környezetkímélő okokból évente csak két plenáris ülést tartson az Európai Parlament. A 2008-as költségvetés tervezetének előterjesztésekor *Dalia Grybauskaitė*, az Európai Bizottság költségvetésért felelős biztosa „történelmi irányváltásról” beszélt. Most először fordult ugyanis elő, hogy a mezőgazdaság helyett a gazdasági növekedés és a foglalkoztatás ösztönzésére fordított kiadások alkotják a költségvetési torta legnagyobb szeletét. A tagállami kormányokat képviselő Európai Tanács javaslata szerint a költségvetési kifizetések jövőre 119 milliárd 410 millió eurót tennének ki, ami az EU bruttó nemzeti jövedelmének (GNI) 0,95 százaléka. A parlament 739 millió euróval adna többet a Galileo műholdas navigációs rendszerre – a Tanács által javasolt 151 millió euróhoz képest –, és 2,9 millió eurót áldozna az Európai Technológiai Intézetre. A képviselők elvonnának 20 százaléknyt a közös kül- és biztonságpolitikára szánt összegekből, és az így felszabaduló 40 millió eurót az „EU mint globális partner” fejezetbe csoportosítanák át. Emellett további 87 millió eurónyi támogatást különítenének el Koszovó és a palesztin területek számára. A szakbizottság 30 millió euróval toldaná meg az EU külső határainak védelmével foglalkozó Frontex ügynökség költségvetését, amely így elérné a 70 millió eurót. Az EP október végén első olvasatban tárgyalta a 2008-as költségvetés tervezetét. Ezután november 23-án megkezdődnek az egyeztető tárgyalások a Tanáccsal, végül a decemberi plenáris ülésen a parlament második olvasatban fogadja el az immár végleges költségvetést.

Forrás: MTI

Az EP rábólintott az új mandátumelosztásra

Az Európai Parlament (EP) megszavazta azt az előterjesztést, amely újraosztja a tagországok között az EP-mandátumokat. Az új szisztéma, amely szerint 785-ről 2009-re 750-re csökken az EP tagjainak száma a francia néppárti *Alain Lamassoure* és a

román szocialista *Adrian Severin* EP-képviselő nevéhez kötődik. Az EP által elfogadott Lamassoure-Severin javaslat értelmében Magyarországnak a jelenlegi 24 helyett 22 EP-képviselői mandátum jut majd. A szavazás előtti vitában Lamassoure elmondta: jobb lett volna olyan matematikai megoldást találni, amely automatikusan alkalmazható lett volna a későbbi bővítések esetén is, erre azonban a szűk határidő miatt nem volt lehetőség. Severin azt emelte ki, hogy a tervezett új rendszer jobban figyelembe veszi a demográfiai realitásokat, és a szolidaritást is erősíti a kisebb és a nagyobb országok között. *Ingo Friedrich* német, néppárti EP-képviselő a nizzai szerződésben rögzített mandátumarányokra utalva azt mondta: „mi németek vagyunk az egyetlenek, akik kevesebbet kapunk Nizzához képest. De beletörődünk, mert hisszük, hogy Európa érdeke fontosabb. Dolgoznunk kell azon, hogy hosszú távú, logikus rendszert alakítsunk ki, és lezárjuk ezt a végtelen vitát.” Az olaszok – így például *Luca Romagnoli* (Identitás, Hagyomány, Szuverenitás képviselőcsoport, szélsőjobb) – elégedetlenek az új arányokkal. Szerintük azok inkább a nagy bevándorló tömegeket vonzó országoknak kedveznek. *Andrew Duff* liberális brit képviselő frakciója nevében támogatásáról biztosította a javaslatot. Azt mondta, megérti az olaszok statisztikai felvetését; el kell választani egymástól az állampolgárságot, a tartózkodási helyet és a szavazati jogot, de ez rendkívül bonyolult, a nemzeti szuverenitást érintő ügy, amit nem lehet megoldani egy hét alatt. *Johannes Voggenhuber* zöldpárti osztrák képviselő azt mondta, frakciója nem szavazza meg a jelentést, mert az „a tisztességes eljárás alapelveit sérti, és történelmi egyenlőtlenségeket állandósít”. *Irena Belohorská* független szlovák képviselő szerint a csökkenő arányosságot az EU intézményeibe történő munkaerő-felvételnél is alkalmazni kellene, ami jelentősen növelné az új tagállamokból érkező munkatársak számát. Az Európai Parlament összetételéről a tagállami kormányokat képviselő Európai Tanács mondja ki a végső szót, amelynek egyhangú döntést kell hoznia a kérdésről.

Forrás: MTI

Hatévi toporgás után aláírják az új EU-szerződést

December 13-án Lisszabonban írják alá az Európai Unió tagországainak vezető képviselői az októberben jóváhagyott reformszerződést – jelentette be az Unió soros elnöke, *José Sócrates*, Portugália mi-

Brüsszel zöldítené a cégeket

Az Európai Bizottság segíteni akar a kis- és középvállalkozásoknak az európai környezetvédelmi jogszabályok betartásában. Erre külön közösségi kezdeményezést hoznak létre egy brüsszeli bejelentés szerint. A program pénzügyi támogatást nyújt majd a környezetirányítási rendszerek bevezetéséhez. A terv részeként erre a körre is maradéktalanul kiterjesztenék a nagyvállalatokra már alkalmazott jogszabályokat.

Lassult az EU gazdasági növekedése

Az euróövezetben a második negyedévben 0,3 százalékkal volt nagyobb a GDP, mint az első negyedévben és 2,5 százalékkal haladta meg a 2006 évi második negyedévit. Ezt az EU statisztikai hivatala közölte második becslésként, megerősítve a szeptember 4-ei első becslést és az augusztus 14-én közölt előzetes becslést. A lassulást az okozta, hogy az Európai Központi Bank kamatemeléseinek és a világgazdasági kereslet lanygulásának következményei már megmutatkoznak a beruházások és az export növekedési ütemének gyengülésében, és a krónikusan erőtlen lakossági fogyasztás továbbra sem pótolja a többi forrás ütemvesztését.

Hangsúlyosabbá válik az EU-kommunikáció

Sürgős változásra van szükség az Európai Unió kommunikációjában, ezért a brüsszeli bizottság jövőre kilencvenmillió eurót költ az állampolgárokkal való kapcsolattartásra – mondta *Panajotis Karvunis*, az Európai Bizottság Kommunikációs Főigazgatóságának főigazgató-helyettese. Azért van szükség jobb kommunikációra, mert az embereknek tudniuk kell, milyen, európai, vagy nemzeti szinten születnek a mindennapi életüket befolyásoló döntések.

EUROSTARS-támogatás kis cégek nagy ötleteire

Az Európai Bizottság jóváhagyta az első olyan támogatási programot,

niszterelnöke, és az Európai Bizottságot irányító *José Manuel Barroso* az Európai Parlament plenáris ülésén, Strasbourgban, a legutóbbi állam- és kormányfői találkozó eredményeit ismertette. Megerősítették, hogy a korábbiakhoz hasonlóan az új szerződés értelmében is valamennyi EP-képviselő, így az elnök is szavazati joggal rendelkezik. Strasbourgban *Hans-Gert Pötering*, az EP elnöke, Sócrates és Barroso is mérföldkőként értékelte a szerződést, amely hatévi toporgás után kiveti az uniót a válságból – vagy legalábbis a válsághoz közeli helyzetből. Megállapították, hogy a dokumentum javítja a döntéshozatali folyamatot, erősíti az unió demokratikus arculatát, és mindezen keresztül – valamint az alapjogi charta kötelezővé tételével – javítja az uniós lakosság biztonságát és jogainak betartását. A felszólaló képviselők többsége üdvözölte a megállapodást, bár sokan sajnálatukat fejezték ki az elvetett alkotmányos szerződésben szereplő egyes elemek hiánya miatt.

Forrás: MTI

Blair esélyes az EU-elnöki posztra

Még alig száradt meg a tinta az EU új szerződésén, máris több várományos neve felmerült a dokumentum által létrehozandó EU-elnöki posztra. *Nicolas Sarkozy* francia elnök *Tony Blair* volt brit miniszterelnök jelölését vetette fel a minap, s *Gordon Brown* is úgy vélte: Blair bármilyen nagy jelentőségű nemzetközi feladatra alkalmas lenne. Brown ugyanakkor úgy fogalmazott, hogy addig korai a jelöltekről vitázni, amíg a szerződést a tagállamok nem ratifikálták. Bár az Európai Tanács elnöke nem rendelkezik majd végrehajtó hatalommal, mégis az EU egyik legfőbb politikusa lesz. Az Európai Tanács az EU intézményévé válik, amelynek elnökét két és fél évre választják meg. Az új elnök az Európai Tanács munkájának előkészítéséről gondoskodik és biztosítja annak folyamatosságát; kinevezése egy alkalommal meghosszabbítható. Emellett megmarad a csoportos elnökség intézménye is, amelyet 3–3 tagállam 18 hónapos váltással lát majd el. Blair személye ugyanakkor megosztja a tagállamokat, amelyek egy része nem nézte jó szemmel a 2003-as iraki megszállást, amelyet Nagy-Britannia támogatott, és amely óriási törést okozott az EU-tagállamok között. Blair jelenleg az EU, az Egyesült Államok, Oroszország és az ENSZ közel-keleti megbízottja. Az elnöki posztra felmerült még *Jean-Claude Juncker*, luxemburgi és *Anders Fogh Rasmussen*, dán miniszterelnök, valamint *Aleksander Kwasniewski* volt lengyel el-

nök neve is. *José Manuel Barroso*, az Európai Bizottság elnöke, aki 2009 után is szeretné megtartani a Bizottság elnöki székét, úgy vélte, hogy az EU-elnöki poszt nagyobb stabilitást és folyamatosságot hoz majd az EU működésébe.

Forrás: Euvonal

Nagyobb nyitottságot vár partnereitől az EU

Visszautasította a protekcionizmus vádját az Európai Bizottság, amely amiatt érte, hogy a pár hete elfogadott energiapiaci korlátozások után most közzétett tanulmányában a nyitottság viszonzását követeli az EU partnereitől. „A nyitottság politikailag csak akkor tartható fenn, ha mások pozitív értelemben viszonzják azt” – olvasható az Európai Bizottság globalizációról szóló tanulmányában. A dokumentum szerint az EU-nak „biztosítania kell, hogy a harmadik országok is hasonló szintű nyitottságot ajánljanak fel az EU exportőreinek és befektetőinek.” A tanulmány egyúttal hangsúlyozza, hogy a külföldi vállalatok, amelyek az EU területén kívánnak üzletelni, „nem kerülhetik ki a belső piac szabályait”. Brüsszelnek a külkereskedelemmel és a befektetésekkel kapcsolatos keményebb hangneme az energia szektor átfogó reformja kapcsán került előtérbe, amely lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy a harmadik országbeli befektetőket kiszorítsák az energiapiacról. Mint ismeretes, az EU-tagállamok a gáz- és villamoshálózatot „a gazdasági versenyképesség és az állampolgári jólét megtartása érdekében létfontosságúnak nyilváníthatják”, s megtilthatják harmadik országbeli szolgáltatók részvételét ezek működtetésében. A tanulmány arról nem tesz említést, hogy az energiaszektort kapcsolatos megközelítést kiterjesztenék-e más ágazatokra is, ám kifejti: az EU módszereinek alkalmazkodniuk kell a globalizáció által az összes ágazatban okozott, a tulajdonjogi mintákban és érdekekben bekövetkezett változásokhoz.

Forrás: Euvonal

Decemberben megnyílik a schengeni határ

Már csak az Európai Parlament (EP) hozzájárulására van szükség ahhoz, hogy a terveknek megfelelően, karácsony előtt kerülhessen a schengeni határ megnyitására – jelentette ki *Takács Albert* igazságügyi és rendészeti miniszter annak kapcsán, hogy kétnapos európai belügyminiszteri találkozón vett részt Prágában a

amely kifejezetten a kutatási és innovációs tevékenységekben résztvevő kis- és közepes méretű vállalkozásokat célozza. Még az idén működésbe lép az EU és az EUREKA közös kezdeményezésére elindított EUROSTARS program, amelynek hat évre szóló költségvetése 800 millió euró. A program az olyan 250 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató vállalkozások számára fog támogatást nyújtani, amelyek éves forgalmuk legalább 10 százalékát kutatás-fejlesztési tevékenységekbe ruházzák be. A program hivatalos elindítására október 2-án került sor Brüsszelben, és kiírásainak első határideje december 3-án jár le. A CORDIS News adatai szerint Európában a kis- és közepes méretű vállalkozások összesen 75 millió főt foglalkoztatnak és a gazdasági szereplők 99 százalékát teszik ki, ezért kulcsszerep hárul rájuk a lisszaboni stratégia megvalósításában.

Politikamentes döntéshozatali követel a Fidesz

A Fidesz szerint a politikának ki kell vonulnia az uniós források feletti döntéshozatalból – mondta *Pelczné Gáll Ildikó*, az ellenzéki párt alelnöke. A politikus szerint az uniós pénzek eddigi felhasználása nem volt hatékony és nem szolgálta az ország érdekeit, mert az elosztásokra kiépített három párhuzamos hálózat, a kistérségi megbízotti rendszer, a vidékfejlesztési hálózat és az NFT Házhoz megy hálózat visszaélésekre adott lehetőséget. Az uniós források felhasználását ellenőrző parlamenti bizottság fideszes elnöke azt javasolja: szüntessék meg a három hálózatot, és szervezzék újra az uniós források elosztásának infrastruktúráját; erről országgyűlési határozati javaslatot nyújtott be a parlamentnek.

Magyar vezető az ESF-ben

A strasbourgi székhelyű Európai Tudományos Alapítvány (ESF) társadalomtudományi részlegét 2007. október 15-étől *Kiss Balázs*, az MTA Politikai Tudományok Intézetének tudományos főmunkatársa vezeti. A Társadalomtudományi

schengeni információs rendszerről. „Az ellenőrzés lezajlott, az értékelés lezajlott, most már csak a döntéshozatali procedura van hátra, nem fordulhat elő olyan malőr, amely ezt megghiúsítaná” – közölte a tárcavezető. Takács hozzáfűzte, szorgalmazni fogják, hogy az EP minél előbb megadja egyetértő hozzájárulását, amelynek eredményeként december 20-án a szárazföldi és a vízi határokon, jövő márciusban pedig – a menetrendváltással – a légi közlekedésben is megszűnik a határforgalom ellenőrzése a schengeni belső határokon, vagyis Magyarország esetében Szlovénia, Ausztria és Szlovákia felé. A miniszter közölte azt is, hogy a tagállamok ünnepséget szerveznek annak érdekében, hogy „emlékezetessé tegyék” a schengeni övezethez való csatlakozást, és hogy kifejezésre juttassák, hogy az Európai Unió „egy újabb fontos állomáshoz érkezett”. Takács Albert elmondta, a miniszteri találkozón a résztvevők tájékoztatták egymást a Schengeni Információs Rendszer (SIS) szeptemberi ellenőrzésének eredményeiről, valamint megvitatták, hogy az egyes tagállamok milyen tapasztalatokat szereztek a SIS szeptember 1-jén beindított, úgynevezett rendszeti üzemmódban való működésével kapcsolatban.

Forrás: MTI

Megosztottak a magyarok az EU-tagság ügyében

Megosztottak a magyarok EU-tagságról alkotott véleménye, mert bár 47 százalék szerint a tagság inkább előnyökkel járt az ország számára, a megkérdezettek 44 százaléka válaszolt úgy, hogy maga és családja számára inkább hátrányos volt az EU-tagság – derül ki a Szonda Ipsos szeptemberben, 1500 fő megkérdezésével készített, reprezentatív közvélemény-kutatásából. A felmérésből kiderül, hogy a megkérdezettek többsége úgy látja, Magyarországot nem tekintik egyenrangúnak az EU-ban. Ezt az álláspontot 19 százalék teljes mértékben osztotta, 34 százalék inkább egyetértett, 26 százalék inkább nem, és 17 százalék egyáltalán nem értett egyet. Mint kiderült, a magyarok az uniós forrásokat inkább emberi erőforrások fejlesztésére fordítanák, nem pedig infrastrukturális beruházásokra. Előbbire 49, utóbbira 38 százalék voksolt. A szellemi fejlesztések közül a választások a számítástechnikai ismeretek oktatását tartották a legfontosabbnak, míg az infrastrukturális beruházások tekintetében az internethálózat bővítését támogatnák.

Forrás: MTI

Boel eloszlatta a magyar agrárpolitikai aggodalmakat

Az úgynevezett egészségügyi felülvizsgálat, amely az unió agrárpolitikáját hivatott felmérni, nem új reformot jelent, hanem adaptációt egy kisebb közösség működéséről egy nagyobb közösség tevékenységére – mondta *Mariann Fischer Boel*, az Európai Bizottság mezőgazdasági és vidékfejlesztési biztosa Budapesten. A biztos azt követően beszélt az unióban zajló agrárreformokról, hogy megbeszélést folytatott Gróf József földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterrel. A kétnapos látogatáson Magyarországon tartózkodó Mariann Fischer Boel elmondta, hogy ebben az uniós költségvetési ciklusban, 2013-ig nem várható az unió agrárköltségvetésének csökkenése, és nem kell arra számítani, hogy egyes agrárfeladatok finanszírozását nemzeti keretből kellene megoldaniuk a tagállamoknak. A felülvizsgálathoz kapcsolódó koncepciót november 20-án hozták nyilvánosságra Brüsszelben – mondta a biztos. Mindezzel az uniós agrárbiztos a Gróf József által megfogalmazott magyar aggodalmakra válaszolt. A magyar agrárminiszter felvetette, hogy Magyarország számára nem lenne kedvező, ha az uniós agrártámogatások, azaz a régi és az új tagállamok közötti támogatáskülönbség kiegyenlítődése nem az eredeti, a régi tagállamok számára járó 100 százalékos támogatási szinten, hanem annál kisebb mértékben, például 80 százalékon történne meg. Gróf József jelezte azt is: Magyarország szeretné, ha ebben az uniós költségvetési időszakban nem csökkenének az agrártámogatásokra fordítható források. Megfogalmazta azt a félelmet is, hogy esetleg a támogatások egy részét renacionalizálnák, azaz a nemzeti büdsekből kellene finanszírozni az agrártámogatásokra szánt források egy részét. A magyar agrártárca irányítója a sajtótájékoztatón elmondta azt is, hogy Magyarország számára az unióban jelenleg folyó borreform csak akkor kedvező, ha a répacukrot továbbra is alkalmazni lehet a mustfok javítására, és a tagállamok a tervezettnél nagyobb beleszólást kapnak a szőlőültetvények kivágásának ellenőrzésébe, valamint az úgynevezett nemzeti borítékokba kerülő támogatási forrásokat az unióban nem történelmi alapon, hanem területi elv szerint osztják el, azaz nem preferálják a régi tagállamokat. Gróf József kitért arra is, hogy a sertéstartók nagy bajban vannak pillanatnyilag Magyarországon. Mariann Fischer Boel szerint ez Európán is túlmutató globális jelenség. Az agrárbiztos úgy vélte, a piaci válság csupán átmeneti és várhatóan már jövő

mányi Állandó Bizottság (Standing Committee) mellett működő részleget (Unit) jelenleg *Henk Stronkhorst* vezeti, ő azonban október végén távozik. A részleg dolga az Állandó Bizottság üléseinek, döntéseinek előkészítése, a döntések végrehajtása. A részleg vezetőjének ezen kívül tudománysztratégiai munkája is van: annak kipuhatólása is a feladata, hogy melyek lehetnek a jövő fontos tudományos témái. Az ESF a tagszervezetek számát tekintve a legnagyobb európai tudománytámogató alapítvány, illetve intézmény: 75 szervezet tartja fenn, de támogatja az Európai Bizottság is.

EB-jelentés a fenntartható fejlődésről

Egyre nagyobb az összhang az Európai Unió hosszú távú fenntartható fejlődési stratégiája és a növekedést, illetve foglalkoztatást célzó középtávú lisszaboni stratégia között, de a tényleges eredmények elérése érdekében jelentős mértékben fokozni kell a fenntarthatatlan tendenciák megfordítására irányuló fellépéseket – olvasható az EU legfőbb végrehajtó testületének, az Európai Bizottságnak az első időközi jelentésében, amely az unió tavaly júniusban elfogadott, megújult fenntartható fejlődési stratégiájáról szól. A jelentés leszögezi, hogy Európának jelentősen növelnie kell az alternatív energiák használatát, határozott lépéseket kell tennie a környezetbarát közlekedés érdekében, növelnie kell a biológiai sokféleség megőrzésére tett erőfeszítéseket, folytatnia kell a szegénység elleni harcot Európában és a világban.

Brüsszel–Berlin-vita Németország szerepéről

A német kormány visszautasította az Európai Bizottság elnökének a bírálát, amely szerint Németország Európa-politikája veszített volna lendületéből. *José Manuel Barroso* egy interjúban szokatlan élességgel támadta Németországot, hangoztatva, hogy több területen szembehelyezkedik az Európai Bizottság javaslataival. Ezek sorá-

tavasszal a húsarak ismét felfelé mozdulhatnak, vagyis 3-5 hónap nehézségeit kell áthidalnia az uniónak.

Forrás: MTI

Néppárti EP-képviselők szervezett visszaélést gyanítanak

De Blasio Antonio és Surján László néppárti európai parlamenti képviselő írásbeli választ igénylő kérdéssel fordult az Európai Bizottsághoz az EU által a kistérségek részére nyújtandó támogatás lehívására és elosztására jogosult magyarországi LEADER-csoportok megalakulásával kapcsolatban. Közleményük szerint az elmúlt napokban magyarországi önkormányzati képviselők és polgármesterek közvetlenül levélben fordultak az Európai Parlament magyar képviselőihez, „hogymint felhívják figyelmüket a sajtóban is megjelent szervezett visszaélésekre”. A két magyar ellenzéki EP-képviselő szerint a LEADER-csoportok Magyarországon több kistérségben az alapvető demokratikus követelmények semmibe vételével, úgy alakultak meg, hogy a megalakulásra meghirdetett időpont előtt néhány órával vagy nappal a Magyar Szocialista Párt képviselői önkényesen, mások kizárásával hozták létre az akciócsoportokat. Az így kizárt – többnyire, de nem kizárólag jobboldali – képviselők tiltakozásának ellenére az illetékes minisztérium a törvénytörő módon megalakult LEADER-csoportokat jóváhagyta. De Blasio Antonio és Surján László az érintettek leveleiből értesült arról, hogy a LEADER akciócsoportok alakuló ülései az egész országban hasonlóan zajlottak. A néppárti képviselőket „a forgatókönyvek feltűnő hasonlósága” arra engedi következtetni, „hogymint egy kormányzati szinten összehangolt, előre eltervezett visszaélés zajlik, amelynek célja az, hogy a kistérségek számára szánt Európai Unió pénzeket nem rendeltetésszerűen, mindenféle kontroll nélkül a saját érdekük szolgálatában használhassa fel a szocialisták egy csoportja”. De Blasio Antonio és Surján László azt a kérdést tette fel az Európai Bizottságnak, hogy szándékában áll-e kivizsgálni a magyarországi LEADER csoportok jogsértő megalakulását, továbbá hogy „milyen eszközökkel kívánja a LEADER csoportok törvényes újraalakulását és működését biztosítani”.

Forrás: MTI

Dohányzásellenes intézkedéseket tervez az EP

„Két éven belül vezessenek be teljes körű dohányzási tilalmat minden zárt munkahelyen, beleértve a vendéglátóhelyeket, az összes középületet és közlekedési eszközt az Európai Unión belül” – ez a legfontosabb követelése az EP saját kezdeményezésű (tehát kötelező erővel nem bír) jelentésének. A képviselők felszólították az Európai Bizottságot, hogy ha a tagállamok 2011-ig nem tiltják be a dohányzást, terjesszen elő javaslatot a nemdohányzók védelmére. A jelentés emlékeztet: „csak az Európai Unióban évente legalább 650 ezer ember hal meg a dohányzás következtében”, ebből a passzív dohányzás áldozatainak számát 80 ezerre teszik. A jelentés szerint az uniós polgárok – akiknek 70 százaléka nem dohányzik – 86 százaléka támogatja, hogy dohányzási tilalmat vezessenek be a munkahelyeken. Az éttermekben 77 százalék, a bárokban és kocsmákban pedig 61 tiltaná be a füstölést. Az EP a gyártókat tenné felelőssé az összes, a dohányfogyasztás következményei miatt fellépő egészségügyi költség finanszírozásáért. A képviselők továbbá javasolják, hogy ne lehessen dohányozni az autókban, ha kiskorú is ül benne, hogy az egész unióban legyen tilos 18 év alattiaknak dohánykészítményt eladni, és cigareta automatát is csak úgy lehessen felállítani, hogy kiskorúak ne férhessenek hozzá. A képviselők két éven belül dohányzási tilalmat vezetnének be a játszótérekben és növelnék a dohánytermékek adóminimum-szintjét is.

Forrás: Euvonal

Betiltanák a légi permetezést

Az EP betiltaná az emberekre különösen veszélyes növényvédő szereket és jelentősen csökkentené a vegyi anyagok erre a célra történő felhasználását. Bizonyos kivételek mellett tilos lenne a vegyi anyagok légi permetezése, valamint a lakóterületeken, közparkokban történő használata. A növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló, együttdöntési eljárásban az EP környezetvédelmi és egészségügyi szempontok figyelembevételével, az állatkísérletek visszaszorításának szándékával dolgozná át a korábbi, 1991-es uniós jogszabályt. A javaslat szerint a növényvédő szerek lehetséges összetevőinek listáját az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság közreműködésével állapítanák meg EU-szinten. Az új növényvédő szereket pedig a nemzeti hatóságok engedélyeznék az uniós lista alapján. A képviselők azt akarják, hogy növényvédő szerek kifejlesztése érdekében gerinces állatokon csak végső megoldásként lehessen kísérleteket végrehajtani.

Forrás: EP sajtószolgálat

ban egyebek között a Galileo műholdas navigációs program finanszírozását, továbbá a nemzeti energiapiac megnyitását említette. Általánosságban úgy ítélte meg, hogy Berlin közvetve az európai intézmények gyengítésére törekszik.

Visszavándorolnak

a szabálytalan agráreurók

Visszafizettet az Európai Unió 145,2 millió eurónyi szabálytalanul felhasznált agrártámogatást a tagországokkal – jelentette be az Európai Bizottság. Összesen tizenegy országot érint a döntés. Közülük Olaszországnak 76,4 milliót kell visszatérítenie az olivabogyó-termelés nem kielégítő ellenőrzése miatt, illetve 6,2 milliót a takarmánytárolás felügyeletének problémái miatt.

Társulási megállapodás

Montenegró-val

Stabilizációs és társulási megállapodást írt alá Montenegró Brüsszelben az Európai Unióval. A mindössze 650 ezer lakosú balkáni ország tavaly szakadt el Szerbiától, és távlati célja, hogy EU-tagságot szerezzen. A megállapodás aláírásával kötelezte magát arra, hogy új alkotmányt fogad el, megreformálja az igazságszolgáltatás rendszerét és visszaszorítja a korrupciót.

2010-ig EU-taggyá válhat

Horvátország

Minden esély megvan arra, hogy Horvátország még ebben az évtizedben teljes jogú európai uniós tagállammá váljon – jelentette ki Schmitt Pál (Fidesz-MPSZ), az Európai Parlament és a horvát törvényhozás vegyes bizottságának uniós társelnöke a testület brüsszeli ülését követően. Kiemelte, hogy a horvát csatlakozási folyamat egyértelműen külvált a törökországitól. Úgy vélte, hogy ennek nyomán kevésbé érzékelhető ellenállás a gyors zágrábi belépéssel szemben.

Újraszabályozandó területek: lobbizás, nyilvánosság, konzultáció

Átlátható Európa

Önkéntes magatartási, később pedig etikai kódex bevezetésével igyekszik szabályozottabb keretek közé szorítani az Európai Bizottság a brüsszeli lobbizást. A nagyobb érdekképviselő cégek azonban egyelőre nem kérnek a Bizottság elvárásai-ból. Az érdekek szabályozottabb érvényesítésére irányuló törekvések a tavaly elfogadott, úgynevezett „Zöld Könyv” átláthatósági kezdeményezéseinek részei.

Manapság gyakran hallani Brüsszelben és Budapesten egyaránt a szót: transzparencia – vagy magyarul: átláthatóság –, mint a korrupció megakadályozásának szinte egyetlen lehetséges fegyvere. A téma napirenden tartása főként *Siim Kallas*, az adminisztratív ügyekért, a pénzügyi ellenőrzésért, és a csalás elleni fellépésért felelős biztos nevéhez fűződik.

Az európai átláthatóság kérdése 1999-ben került az érdeklődés homlokterébe. Abban az esztendőben történt ugyanis, hogy egy független szakértői csoport, a „Bölcsek”, elkészítették jelentésüket az akkori, *Jacques Santer* által vezetett, Európai Bizottságról. A Bizottságban akkoriban szövevényes magánügyek keveredtek a közügyekkel, s a korrupció vádja árnyékolta be a testületet. A „Bölcsek” egyik tagjának beszámolója szerint, ahogy megjelent a jelentés, másnap testületileg lemondott a Bizottság. Erre korábban még sohasem volt példa, s a nyilatkozó elmondása szerint a jelentés tartalmából ez nem is következett volna szükségszerűen. Az események viszont oda vezettek, hogy végre elkezdhettek arról beszélni, hogyan lehet megtisztítani az Unió kormányának szerepét betöltő Európai Bizottságot a korrupciótól.

Majdnem kilenc év telt el a Santer-féle bizottság lemondása óta, ám a szunyadónak hitt ügy újraéledt, amikor *Siim Kallas* biztos felvette politikai programjának prioritásai közé az átláthatósági kezdeményezés újratárgyalását.

MIT IS JELENT VALÓJÁBAN AZ ÁTLÁTHATÓSÁG?

Az észt *Siim Kallas* szerint az átláthatóság azt jelenti, hogy az uniós (átlag)polgárok számára közérthetővé (és elérhetővé) kell tenni, hogy hogyan használja fel pénzügyi forrásait az EU, mire költi az Unió és a tagállamok az uniós alapokat, és vajon minden helyzetben megvalósulnak-e az „eredményesség, jogszerűség és szabályszerűség” elvei. A biztos különösen fontosnak tartaná a mezőgazdasági (közvetlenül kifizetett) támogatások, valamint a strukturális alapok kedvezményezettjeinek nyilvánosságra hozatalát.

A KONZULTÁCIÓ ALAPJA A 2006-OS ZÖLD KÖNYV

A Bizottság 2006. május 3-án fogadta el az európai átláthatósági kezdeményezésről szóló „Zöld Könyvet”, s nyilvános konzultációt indított a témában. A Zöld Könyv három fő területen határozott meg teendőket az átláthatóság érdekében. Ezek:

- Az érdekcsoportok és lobbisták tevékenységét szabályozó strukturáltabb keret létrehozása.
- A Bizottság konzultációs tevékenységéhez kapcsolódó minimumkövetelmények lefektetése.
- A tagállamokkal megosztott kezelésű uniós források kedvezményezettjeire vonatkozó információk kötelező közzététele.

Amiről a Zöld Könyv nem beszél, ugyanakkor az átláthatóság kérdéskörébe beletartozik:

- Bizottsági weboldal fejlesztése az EU-alapok kedvezményezettjeiről.
- Az EU-költségvetésből fizetendő visszatérítések, a visszatérítések alóli mentességek és export-visszatérítések közzététele.
- Az EU-tisztviselőkre vonatkozó szakmai, etikai szabályok kidolgozása.
- A Bizottság megannyi saját szakértői csoportja összetételeinek közzététele.
- Az intézményeken belüli irányításról és az intézmények éves tevékenységéről szóló jelentések közzététele.
- Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) jogi kereteinek felülvizsgálata.
- Fekete lista vezetése a csalókról.
- A dokumentumokhoz való hozzáférés jogának tiszteletben tartása.

A Zöld Könyvet 4 hónap alatt nagyon sokan véleményezték, a véleményeket a Bizottság rendszerezte, s 2007. március 21-én egy bizottsági közleményben közzétette.

Márciusig azonban volt elegendő idő arra is, hogy az Európai Parlament képviselői, a Bizottság és az érdekképviselői szféra értelmezze, magyarázza ezt a kissé felemásra sikeredett Zöld Könyvet s mindazt is, ami hiányzik belőle.

A MEGOSZTOTT KEZELÉSŰ UNIÓS FORRÁSOK KEDVEZMÉNYEZETTJEINEK NYILVÁNOSSÁGA

Jelentős előrelépésnek számított, hogy 2006. október 10-én az Európai Bizottság nyilvánosságra hozta az EU-alapokból finanszírozott és a központilag megítélt támogatások és közbeszerzések kedvezményezettjeinek listáját. Az intézkedést Siim Kallas jelentette be, azonban azt is elmondta, hogy ezek a központi irányítású alapok a költségvetésnek csupán a 20 százalékát teszik ki. Az EU pénzek 76 százaléka ugyanis megosztott irányítású alapokban van, azaz a Bizottság a tagállamokkal együtt menedzseli az EU-pénzek túlnyomó részét. Ide sorolható a strukturális és kohéziós alapok felhasználása vagy a közös agrárpolitika és a vidékfejlesztés is.

„Az átláthatóság alapvető fontosságú a politikai intézményeink integritása és hitelessége szempontjából” – nyilatkozta a biztos, hozzátéve, hogy reméli, ez a bizottsági kezdeményezés meggyőzi majd a tagállamokat arról, hogy az átláthatóság érdekében az általuk kezelt uniós források esetében is fontos a nyilvánosságra hozatal.

A biztos októberi bejelentésekor csupán 11 tagállam volt az Európai Unióban, ahol létezett olyan webhely, amely tartalmazott némi információt a Közös Agrárpolitika kedvezményezettjeinek kilétéről. Kötelező szabályozás híján 2006 novemberében a Bizottság létrehozott egy olyan weboldalt, ahol listázta ezt a 11 nemzeti honlapot, ezzel is nyomást gyakorolva a többi tagországra. A megosztott irányítású strukturális alapok keretében kifize-

tett összegek végső kedvezményezettjeinek nyilvánosságra hozatalával kapcsolatban azonban még mindig nem történt semmi.

Siim Kallas 2006. október 10-ei beszédéből az hallatszott ki, hogy ő is a magánszektor álláspontjára helyezkedett, amely az adatvédelem köntöse mögé próbál bújni, és kifejezetten tart attól, hogy „üzleti szempontból érzékeny információk” engedély nélkül kerülnek majd nyilvánosságra.

A teljességhez az is hozzátartozik, hogy a 2007–2013 közötti strukturális alapokra vonatkozó jogszabályok a tagállamok hatáskörébe utalták a kedvezményezettek adatainak gyűjtését és a közzétételt, ráadásul oly módon, hogy a Bizottság meg sem kapja a vonatkozó adatokat. Így jelenleg csak az agrár- és vidékfejlesztési kiadásokra vonatkozna egy kötelező közzététel.

Ahhoz azonban, hogy az Európai Bizottság – amely az európai intézményrendszerben végső soron felelős az uniós pénzek elköltéséért – minden évben megkapja az Európai Parlamenttől az előző évre vonatkozó mentesítéseket, amelyek az Európai Számvevőszék zárszámadási jelentésében szereplő megbízhatósági nyilatkozaton alapulnak, szorosan együtt kell működnie a számvevőszékkel.

A LOBBISTÁK TEVÉKENYSÉGÉNEK SZABÁLYOZÁSA

A különböző érdekcsoportok és lobbisták tevékenységét szabályozó strukturáltabb keret létrehozásának igényéről Kallas biztos 2006. májusában nyilatkozott először, amikor felszólította a közösségi alapokból valamilyen támogatásban részesülő NGO-k és más érdekcsoportok vezetőit, hogy csatlakozzanak ahhoz a kezdeményezéshez, amelynek célja egy közös *magatartási kódex* létrehozása. A Bizottság az érdekcsoportok működésének átláthatóságát tűzte célul azzal, hogy „önkéntes” közzétételre szólította fel e szervezeteket arra vonatkozóan, hogy kit képviselnek, mik a célkitűzéseik, és hogy hogyan történik a finanszírozásuk. A kötelező pénzügyi beszámolóban pontosan meg kell nevezni a szervezet bevételi forrásait: szervezeti típustól függően vagy a teljes éves költségvetést kell benyújtani (pl. a szellemi műhelyeknél) vagy elegendő az uniós lobbizással kapcsolatos forgalom feltüntetése (pl. ügyvédi irodáknál).

A Zöld Könyvvel kapcsolatos vélemények összegzését tartalmazó 2007. március 21-én megjelent bizottsági közlemény azonban már kitért arra a lehetőségre is, hogy ezt az „önkéntes alapú érdekképviselési nyilvántartást” egyesek inkább kötelezővé tennék. Eleinte az Európai Parlament is e csoportot támogatta, hiszen minden olyan érdekképviselőre, aki akkreditáltatni szeretné magát a parlamentbe, kötelező érvényű a parlament magatartási kódexének adott része. Ebben a márciusi dokumentumban azon-

ban végül a Bizottság az „önkéntes alapú, ösztönző elemekre épülő rendszer” mellett tette le a voksát.

Az ösztönző elemek közé az alábbiak tartoznának:

- A konzultációk során egy kötelező, közös magatartási kódex betartása.
- Felügyeleti rendszer, amely szankciót vethet ki.
- A kizárt érdekképviselőkről egy adatbázis készülne.
- Cserébe minden érdekképviselő szakterületének megfelelően információt kapna a Bizottság konzultációiról.
- Az internetes/nyilvános konzultációkon viszont csak azok vehetnek részt, akik a nyilvántartásban szerepelnek.

A magatartási kódex mellett a Bizottság egy *kötelező etikai kódexet* is be akar vezetni. A Bizottság tervei szerint 2008 tavaszán megnyitja az érdekképviselési regisztert, 2009 tavaszán pedig felülvizsgálja a rendszer eredményességét.

A 2007. október 10-én megjelent sajtóértesülések szerint a Bizottság által kért pénzügyi beszámoló miatt a nagyobb érdekképviselő cégek nem akarnak csatlakozni a kezdeményezéshez, hiszen az nem kötelező erejű. E cégeknek nem tetszik, hogy a tisztviselők előírják nekik, hogy mi alapján számolják ki lobbibevételeiket. Ráadásul a tervezett rendszer nem kompatibilis az amerikaival. Továbbá az egész nyilvántartási rendszernek csak akkor van értelme, ha az érdekképviselők folyamatosan frissítik a róluk közölt információkat. A vitába beszállt az Európai Parlament is, amelynek több képviselője kezdeményezi, hogy minden jelentés tartalmazzon egy olyan függelékkel, amely számba veszi azon lobbistákat s cégeiket, amelyekkel a képviselő a jelentése megírása során tárgyalt, továbbá azon dokumentumokat, amelyeket ez idő alatt kapott.

A BIZOTTSÁGI KONZULTÁCIÓ MINIMUMKÖVETELMÉNYEI

Ez a pont tulajdonképpen a bizottság belső gyakorlatának megreformálásáról szól. Főleg a nagyobb érdekképviselési szervek kritizálták hevesen a Bizottság jelenlegi konzultációs eljárását, hogy pl. nem kapnak arról visszajelzést, hogy végül milyen mértékben és hogyan vették figyelembe tanácsaikat. A márciusi bizottsági közlemény így az alábbi saját reformra vonatkozó pontokat tartalmazza:

- A Bizottság képezni fogja saját munkatársait a jól működő konzultációs gyakorlat elsajátítása érdekében.
- Felülvizsgálják a konzultációs gyakorlati útmutatót.
- Új konzultációs szabványt vezetnek be annak érdekében, hogy a nyilvános konzultációk következetesebbek legyenek (pl. téma, határidők).

Ennek a témakörnek tehát az a célja, hogy gyakorlati, belső intézkedések segítségével erősítse meg a Bizottság saját konzultációs előírásainak alkalmazását.

Brüsszel, 2007. október 15.

Voller-Szenci Ildikó

PÁLYÁZNI MUSZÁJ, még az önkormányzatoknak is!

A rovatunkban feldolgozott témákkal az önkormányzati vezetőknek szeretnénk segítséget nyújtani.
Információ: Makai Attila 06 (1) 354-1638, aditus@aditus.hu

Cél: az innovatív településfejlesztési elképzelések ösztönzése a Közép-magyarországi régióban

Városrehabilitáció start előtt

Októberben – még lapzártánk idején is – zajlott a társadalmi egyeztetése a „Települési központok fejlesztése az identitást erősítő funkciók előtérbe helyezésével” című intézkedés pályázati kiírásának. A programra 2007. december 19-étől 2008. március 28-áig jelentkezhetnek a Közép-magyarországi régió települései.

A „Települési központok fejlesztése az identitást erősítő funkciók előtérbe helyezésével” című intézkedés konstrukcióján belül az egyes, integrált településfejlesztést célzó komponensek úgy kívánják elősegíteni a város- illetve településközpontok megújítását, hogy a fejlesztés révén erősödjenek a területek gazdasági, kulturális, turisztikai és – egyes városok esetében – kistérségi központi funkciói.

A PÁLYÁZAT CÉLJA

Az intézkedés célja a helyi önkormányzatok innovatív településrehabilitációs akcióinak ösztönzése, úgy, mint:

- új gazdasági, közösségi funkciók megjelenésének támogatása és a meglévő funkciók megerősítése
- kulturális, épített örökségi, turisztikai értékek feltárása
- kiskereskedelmi funkciók erősítése
- vonzó városi környezet kialakítása, amely ösztönzi a további magánberuházásokat
- kistérségi szolgáltató funkciók infrastrukturális hátterének megteremtése, összhangban a kistérségi társulások feladataival.

Az intézkedés fenti céljainak elérése érdekében két komponensre nyújtható be pályázat:

- Integrált településfejlesztés Pest megyében (KMOP-2007-5.2.1/B) és
- Budapesti kerületi központok fejlesztése (KMOP-2007-5.2.2/B)

PÁLYÁZHATNAK

A támogatásra kizárólag azon települési önkormányzatok jogosultak (KSH besorolás 321), amelyek az 1990. évi LXV. törvény 1. § (1) bekezdésében meghatározott helyi önkormányzatok (városi, a főváros és kerületei). Egyéb szervezetek kizárólag partnereként vehetnek részt a projekt megvalósításában.

Támogatásban részesülő partnerek lehetnek:

- Városi (fővárosi), települési, megyei, önkormányzatok és intézményeik (az 1990. évi LXV. tv., önkormányzati intézmények 1992. évi XXXVIII. tv. 66. §; 87. §; Ptk 36. §)
- Központi költségvetési szervek és intézményeik (A költségvetési szervek szabályozása: Ptk. 36. §; Áht. 87. §), amennyiben a pályázó támogatható tevékenységei között a bűnmegelőzés megjelenik, kötelező bevonni partnereként az illetékes rendvédelmi szervet.
- Nonprofit szervezetek (Egyház (1990. évi IV. tv. a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról; Eht); alapítvány (Ptk. 74/A §); közalapítvány (Ptk. 74/G §); egyesület (Ptk. 61. §); köztisztület (Ptk. 65. §); közhasznú társaság (Ptk. 57-60. §)
- Kis- és középvállalkozások valamint egyéni vállalkozók (2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, 2006. IV. törvény a gazdasági társaságokról).

Közreműködő partnerek lehetnek:

- Az akcióterületen működő fenti és egyéb szervezetek, természetes személyek.

A TÁMOGATÁS MÉRTÉKE

Az elnyerhető támogatás összege mind a két komponens esetén minimum 500, maximum 1500 millió forint lehet.

A támogatás mértéke a támogatott tevékenység (jövedelemtermelő, közcélú) és a támogatásban részesülők szerint diverzifikált, a

projekt egészére vetítve hozzávetőlegesen 80-85 százalék, megyei jogú városok esetében 60 százalék.

A támogatható tevékenységek funkciók szerint az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- Városkép
- Örökségvédelem
- Közlekedésszervezés és infrastruktúrafejlesztés
- Szervezés
- Helyi gazdaságfejlesztés
- Promóció

TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK

1. Városkép

Célja a belváros attraktivitásának növelése, a városépítészeti és az épített környezet minőségének fejlesztésével. Ezen cél megvalósulása érdekében az alábbi tevékenységek kaphatnak támogatást:

- Települési önkormányzati tulajdonban lévő közterületek komplex felújítása
- A település központjában található, köztulajdonban lévő épületek, épületsorok teljes körű felújítása, bővítése (funkcióhiány esetében építése). Nonprofit szervezeti illetve magántulajdonban lévő épületek külső, homlokzati felújítása megengedett, amennyiben az épület közösségi funkciót lát el.

2. Örökségvédelem

Célja az építészeti örökség fizikai megújítása és gazdaságilag is fenntartható, élő funkcióval való megtöltése, amely funkcióhoz a következő támogatható tevékenységek sorolhatóak:

- A település központjában található, köztulajdonban lévő, a település életében meghatározó, helyi vagy országos műemléki védeltséget élvező épületek értékmegőrző felújítása, fejlesztése, (új) funkcióval történő felruházása, a műemlékhez méltó épített környezet kialakítása. Nonprofit szervezetek, illetve magántulajdonban lévő épületeknél csak külső, homlokzati felújítás lehetséges, de amennyiben az épület közösségi funkciót lát el, úgy a belső terek felújítása, átalakítása, bővítése is megengedett.
- Gyűjteményes növénykertek és védett történeti kertek megőrzése és helyreállítása című komponensben nem nevesített épített környezet és zöldterületek megőrzése, rehabilitációja lehetséges.

3. Közlekedésszervezés és infrastruktúrafejlesztés

Célja a közúti forgalom és az utca melletti terület-felhasználási tevékenységek szimbiózisának megteremtése, a konfliktusok elfo-

gadható szintűre való csökkentése, amelyhez a következő eszközökre kérhető támogatás:

- Gyalogos és kerékpáros közlekedés elősegítése forgalomcsillapítás eszközeivel, gépjármű forgalom csökkentése;
- Parkolási gondok megoldása, enyhítése;
- Vonalas infrastruktúra korszerűsítése és fejlesztése abban az esetben támogatható, amennyiben az utca- és térburkolat, valamint a zöldfelületek kialakításához kapcsolódik és indokolt.

4. Szervezés

Célja a hosszú távon fenntartható menedzsmentszervezet létrehozása. Ezen szervezet létrehozásával szemben támasztott követelményeket a Pályázati Útmutató 1. számú melléklete részletesen szabályozza.

5. Helyi gazdaságfejlesztés

Célja a helyi szolgáltatások minőségének és termékpalettájának fejlesztése, valamint a helyi foglalkoztatás növelése, ezért ezen funkció keretében az alábbi tevékenységek kaphatnak támogatást:

Eszközök:

- Üzletek, kereskedelmi egységek felújítása az alábbiak szerint:

- Kis- és középvállalkozások tulajdonában lévő épületek – pl. üzlethelyiségek vagy irodák – esetében a támogatás kizárólag a külső homlokzatok felújítását teszi lehetővé, amennyiben azok az akcióterület szerves részét képezik.
- Amennyiben az épület az önkormányzat tulajdonát képezi, úgy az épület teljes körű felújítása, bővítése támogatható.

- Az akcióterületen lévő barnamezős területek fejlesztése, amennyiben funkcióbővülést illetve funkcióváltást eredményez.
- Felhagyott épületek külső és belső felújítása, a gazdasági, közösségi, városi és közszférát érintő funkciók bővítése, kialakítása céljából.

Ezekhez alapos helyzetelemzésen és SWOT-elemzésen alapuló, részletes helyi gazdaságfejlesztési stratégia szükséges.

6. Promóció

Célja a helyi identitást, közösségformálást, imázst, környezettudatosságot erősítő akciók támogatása, valamint a központ forgalmának, látogatottságának növelése.

Ezen cél megvalósulása érdekében támogatott tevékenységek lehetnek:

- A területen megvalósuló városfejlesztési tevékenységek megismertetése és kapcsolódó helyi társadalmi akciók szervezése.
- A helyi kötődést és büszkeséget erősítő akciók szervezése, tartalomfejlesztés és az információk terítése.
- Közösségépítést és a szabadidő hasznos eltöltését segítő szolgáltatások, tanfolyamok, képzési programok kialakítása.
- A helyi környezettudatosság elterjesztését segítő tájékoztatói, szemléletformálási akciók.
- Integrált településfejlesztési tevékenységekhez kapcsolódó helyi társadalmi akciók megszervezésének és eszközigényének támogatása.
- Az infrastrukturális fejlesztésekhez közvetlenül kapcsolódó helyi foglalkoztatási kezdeményezések, valamint olyan lakókörnyezeti szolgáltatások támogatása, amelyek új munkalehetőségeket teremtenek.

Ezen hat fejlesztési cél együttes kezelése és megvalósítása szükséges a komplex fenntartható fejlesztés és a gazdasági versenyképesség elérése érdekében.

KÖTELEZŐ TEVÉKENYSÉGEK

Önmagában nem támogatható, de a fenti tevékenységekkel együtt kötelezően megvalósítandó tevékenységek:

- Integrált városfejlesztési stratégia készítése szükséges a Közép-magyarországi régió kistérségi központi funkciót ellátó

városai, azaz a kistérségi központok és a 25 ezer fő feletti városok esetében (Aszód, Budaörs, Cegléd, Dabas, Dunakeszi, Érd, Gödöllő, Gyál, Monor, Nagykáta, Nagykőrös, Pilisvörösvár, Ráckeve, Szentendre, Szigetszentmiklós, Szob, Vác, Veresegyház).

- Előzetes és komplex településfejlesztési akcióterv kidolgozása, ezen belül alapos helyzetelemzésen és SWOT-elemzésen alapuló részletes helyi gazdaságfejlesztési stratégia kidolgozása szükséges.
- Azbesztmentesítés a középületekben (amennyiben releváns).
- Akadálymentesítés a középületekben.
- A beavatkozások helyi elfogadtatását, megfelelő végrehajtását és sikerét szolgáló tevékenységek.
- Városmarketing akciók.
- Pályázati háttérdokumentáció (tervek, engedélyek, tanulmányok, közbeszerzési dokumentáció) készítése.
- Komplex terület-előkészítési munkák a későbbi építések és felújítások megalapozására.
- Lakóépületek bontása (de ez csak különleges esetben, panel épületekre pl. nem vonatkozik).
- Akadálymentesítés a fejlesztés által érintett épületekben a 253/1997. (XII.20.) kormányrendelet (OTÉK) akadálymentesítésre vonatkozó szakaszainak értelmében:
 - új építések részeként, közintézmények esetén kötelező
 - meglévő épületek belső felújítása részeként utólagosan, közintézmények esetén kötelező
 - meglévő épületek külső felújítása esetén kizárólag a bejutást segítő akadálymentesítés támogatható,
 - lakáscélú épületek akadálymentesítése nem támogatható.
- Energiahatékonysági korszerűsítés a fejlesztés által érintett épületekben, amely alól kivételt képeznek a lakáscélú épületek.
- Azbesztmentesítés a fejlesztés által érintett épületekben, amennyiben releváns, de itt is kivételt képeznek a lakáscélú épületek.
- Az akcióterületen a szelektív hulladékgyűjtés infrastrukturális feltételeinek kiépítése, gyűjtőszigetek kialakítása.
- Projektmenedzsment.
- A projekt megvalósításához szorosan kapcsolódó szolgáltatások.

HATÁRIDŐK

A pályázati kiírás tervezetét október 16-ától október 29-éig társadalmi egyeztetésre bocsátotta a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, amelynek eredményeként kis mértékben esetleg még változhatnak a kiírás részletei. A kétfordulós pályázat első fordulójára 2007. december 19-étől 2008. március 28-áig lehet majd jelentkezni.

Bakos Krisztina
pályázati menedzser
ADITUS Kft.

Aditus-részvétel az OFA-ROP 3.2.3. központi projektben

Szakértői támogatás a helyi szociális és foglalkoztatási kezdeményezések számára

Az OFA-ROP hálózat által kiírt közbeszerzési eljárás keretében az Aditus Pályázati Tanácsadó Kft. elnyerte negyven helyi foglalkoztatási kezdeményezés, illetve szociális gazdaság-projekt esetében a projektek kidolgozásához szükséges szakértői támogatás nyújtásának lehetőségét. Az Aditus az OFA-ROP 3.2.3. központi projekt keretében projekt előkészítési és pályázatírást segítő szakértői szolgáltatást nyújt a helyi foglalkoztatási kezdeményezések támogatása és a szociális gazdaság fejlesztése érdekében.

A projekt elsődleges célja, hogy összegyűjtse, és lehetőség szerint támogatáshoz segítse a kisebb, helyi foglalkoztatási és szociális kezdeményezéseket az országban. A program abból az alapvető feltevésekből indult ki, hogy a helyi problémákat a helyiek ismerik a legjobban, és így ebben a közegben keresendők a lehetséges megoldások is. A projekt lényege, hogy a támogatást elnyerők nem anyagi támogatásban részesülnek, hanem segítséget kapnak ahhoz, hogy elképzeléseiket sikerre tudják vinni, különböző pályázatok segítségével. A program céljai közé tartozik nem utolsósorban a helyi civil és állami szervezetek közötti együttműködés elősegítése, a partnerségek építése, a közös gondolkodás és problémamegoldás érdekében.

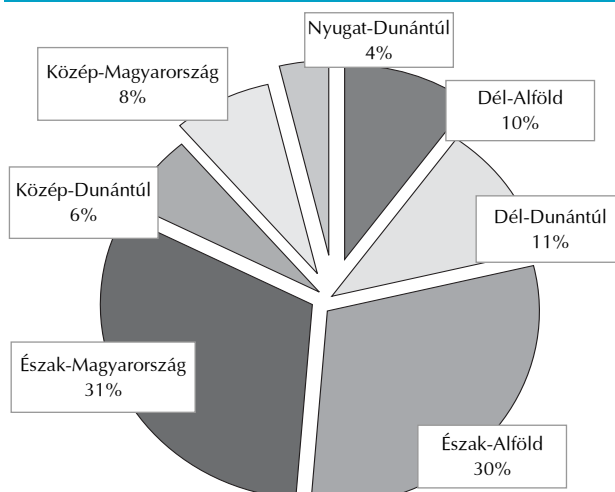
A pályázat keretében a lehetséges érintettek széles körétől – költségvetési szervektől, civil szervezetektől, egyházaktól stb. – érkeztek be elképzelések, ötletek a helyi foglalkoztatás és a szociális gazdaság területéről. A pályázati lehetőség augusztus 21-én nyílt meg, a projektötleteket szeptember 17-éig lehetett leadni. Az elbírálás során előnyben részesültek azok a pályázók, akik már stabilan működő partnerségi viszonyt ápolnak, és jól átgondolt, a helyi szükségletekre épülő ötleteket vonultattak fel.

A kiírásra az ország hét régiójából összesen 80 pályamű érkezett. A két alapvető téma közül – szociális gazdasági projekt és foglalkoztatási projekt – a foglalkoztatási projektötletekből érkezett több, összesen 47 darab. A formai követelményeknek a legtöbb pályázat megfelelt, mindössze hármat kellett ilyen okok miatt kizárni a szakmai bírálatból.

Nagy különbségek voltak tapasztalhatók ugyanakkor a pályázatok számának régiók közötti eloszlásában: a projektek majdnem fele az észak-magyarországi, és az észak-alföldi régióból érkezett (1. ábra). Ennek az lehet az egyik oka, hogy ezekben a régiókban a legmagasabb a munkanélküliek aránya.

BEÉRKEZETT ÉS TÁMOGATOTT PROJEKTÖTLETEK ELOSZLÁSA RÉGIÓNKÉNT

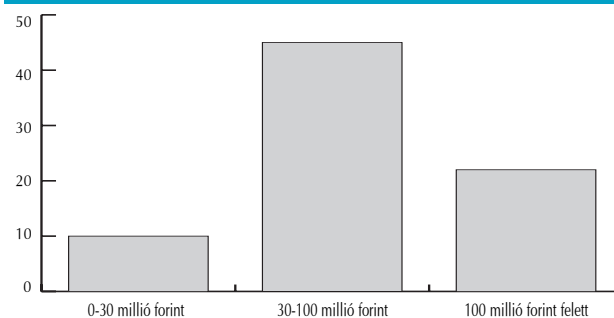
1. ÁBRA

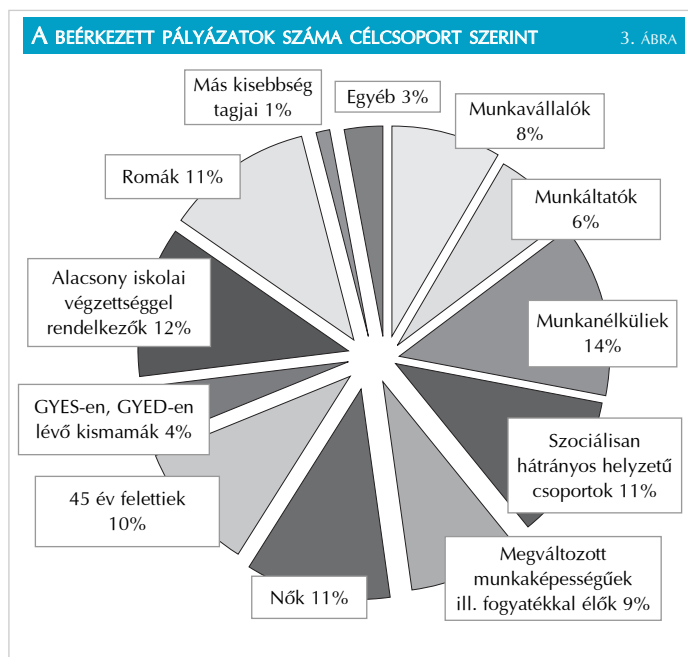
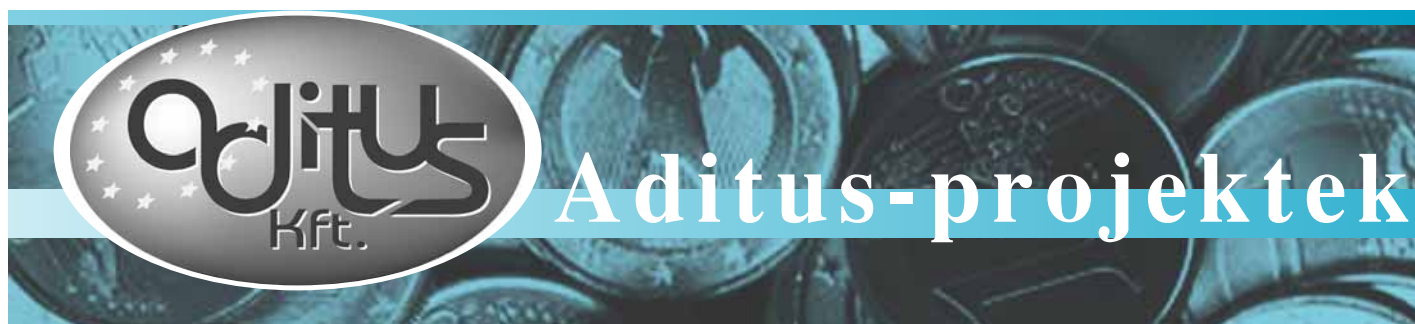
A projektötletek megvalósításához tervezett anyagi ráfordítás általában nem volt túlzó, a beállított 3 kategória – kis projektek: 1-30 millió forint, közepes projektek: 30-100 millió forint, nagy projektek 300 millió forint felett – közül a beérkezett projektötletek legnagyobb része a közepes nagyságrendbe esett (2. ábra).

BEÉRKEZETT PÁLYÁZATOK SZÁMA KÖLTSÉGVETÉS SZERINT

2. ÁBRA

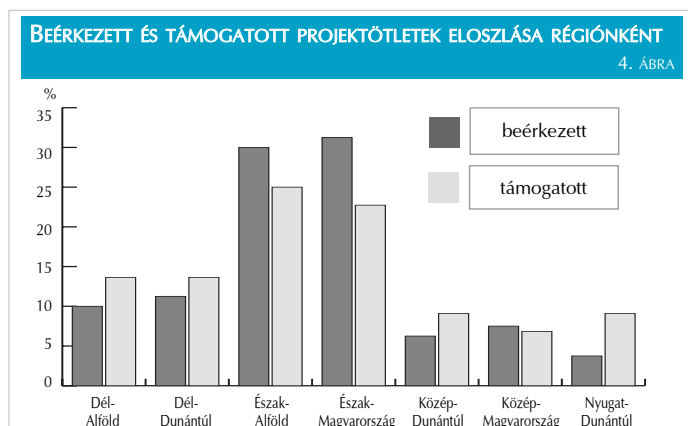

A célcsoportok közötti megoszlás viszonylag egyenletesnek mondható, azonban a nők, a roma kisebbség, és a szociálisan hátrányos helyzetűek irányában kis mértékű preferencia mutatható ki (3. ábra).

A projektötletek mindent egybevetve általában 20-100 ember helyzetén segítenek. A beérkezett 80 projektötlet közül 44 nyerte el a szakmai-szakértői támogatást.

A támogatandó projektötletek leválogatására egy új módszert alkalmaztunk. Célunk az volt, hogy minden régióban a projektek minél szélesebb skáláját, tehát minél több célcsoportot, területet, szervezetet érintő projektet támogassunk. Az ez alapján kialakított leválogatási rendszer lényege, hogy az „optimális projekt-mix” érdekében nemcsak a formai és szakmai bírálatra kapott pontszámokat vettük figyelembe, hanem azt is, hogy az adott kategóriában volt-e más pályázó. Ezzel a módszerrel elkerülhető volt, hogy egyes támogatási területek lefedetlenek maradjanak, ill. hogy a támogatás megoszlása egyenetlen legyen. A módszer működésének eredményességét jelzi, hogy a nyertes projektek eloszlása a régiók között visszatükrözi a beérkezett pályázatok számának megoszlását (4. ábra).

A nyertesek értesítését követően megkezdődött a szaktanácsadás. Ennek keretében személyre szabottan készítjük fel a projektötletek benyújtóit arra, hogyan írjanak a vázolt ötletből sikeres pályázatot, hogyan valósíthatják meg elképzeléseiket. Első lépésként segítjük a projektgenerálást, a partneri viszonyok célzott kialakítását, és az együttműködés koordinálását.

Ezek után következik a projektötlet részleteinek kimunkálása. A részletes projektterv kidolgozása során egy olyan megvalósíthatósági tanulmányt állítunk össze, amely összefoglalja a régió szükségleteit, problémáit és bemutatja az ezek megoldására irányuló ötlet részleteit, másrészt áttekinti a projekt lehetséges forrásait, valamint sorra veszi a projekt lehetséges kockázatait, sarokpontjait és a határidőket. A tanulmány alapján a következő lépésben a pályázókkal együtt elkészítjük a konkrét pályázatot egy mintaúrlapon, amely segítséget nyújt a pályázók számára a végleges pályázat elkészítésében.

A folyamat során a pályázatok kidolgozottságát minőségértékelők segítségével vizsgáljuk felül, ezzel is biztosítva a megfelelő szakmai színvonalat.

A vázolt tanácsadási folyamat jelenleg is zajlik, a program az év végén zárul. Az eddigi tapasztalatok alapján elmondható, hogy az ötletek benyújtói általában pontosan meg tudták fogalmazni a problémát, amelynek megoldását a legsürgősebbnek tartják, ill. amit rövid távon megoldhatónak gondolnak a pályázatban felvázolt elképzelések alapján. Általában tisztában vannak a rövid távon elérendő célokkal, ugyanakkor sokszor szorulnak segítségre az ezzel kapcsolatos jogi vonatkozásokkal kapcsolatban, ill. a hosszú távú stratégiai tervezés területén. Ez elsősorban a partneri együttműködések kialakításán, és a kapcsolatok ápolásának módjában mutatkozik meg. Az anyagi források ismertsége erősen változó, vannak nagyon jól felkészült, és kevésbé jól informált szervezetek. Az eddigi tapasztalatok alapján összességében elmondható, hogy a kezdeményezések jó alapot fognak adni a támogatás céljainak eléréséhez.

A „projektelőkészítési és pályázatírást segítő szakértői szolgáltatás nyújtása a helyi foglalkoztatási kezdeményezések támogatása és a szociális gazdaság fejlesztése érdekében” program célja kettős. Egyrészt azt várjuk tőle, hogy a kidolgozott ötletek alapján a pályázatok benyújtói nagyobb eséllyel pályázzanak majd „élesben” arra a programra, amelynek kidolgozásában segítséget kaptak. Másrészt hosszú távon azt, hogy mindazok, akik végigkövették a projektek kidolgozásának lépéseit, a jövőben más projektekkel is sikeresebben pályáznak majd. Így több, viszonylag kis-, vagy kevésbé közismertté váló, innovatív helyi kezdeményezés pályázhat sikeresen a megvalósulásra.

Ezzel javulhat az európai uniós támogatások kihasználtsága, és – ha eleinte kis mértékben is – de csökkenhet a helyi foglalkoztatási és szociális gazdaság lemaradása a helyiek aktív közreműködésével.

Márkus Márta
vezető tanácsadó
Aditus Kft.

Jövő év elején nyílik meg a 6,5 millió eurós civil keret

Lezárult a Norvég Alap utolsó köre

Szeptember végén lezárult az EGT és a Norvég Finanszírozási Mechanizmusok második körének értékelési folyamata: mintegy 600 jelentkező közül 41 támogatását javasolja a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, közel 33 millió euró értékben. Ezzel párhuzamosan beérkeztek a harmadik, egyben utolsó kör első fordulójának pályázata is, összesen mintegy 1500 pályamű.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a második körben elfogadott pályázatok szakmai értékelését végezte el, ez után a Finanszírozási Mechanizmus Bizottság és a norvég külügyminisztérium hozza meg a végső döntést. A támogatásban részesülő projektek végleges köre tehát a bizottság döntése után, 2008-ban alakul ki.

Kilenc kiemelt területen lehetett fejlesztési forrást igényelni, többek között az egészségügy, az európai örökség megőrzése, a környezetvédelem, a határon átnyúló kapcsolatok erősítése és a humán erőforrás-fejlesztés területén.

A hazai értékelés szerint megvalósulhat többek között a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrumának terve, amely új összejtalapú terápiás eljárások fejlesztését célozza előrehaladott perifériás artériás betegségek kezelésére. Sikeres javaslatot nyújtott be a Budavári Nagyboldogasszony Főplébánia is a megsemmisült történelmi harangok rekonstrukciójára és lengéscsillapító szerkezet elhelyezésére a Mátyás templomban. Új lendületet kaphat a környezetbarát és versenyképes robottechnoló-

giák magyar-norvég kutatásalapú innovációja az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézetének pályázata segítségével. Régóta vár Pápa városa az Eszterházy kastély rekonstrukciójára, hamarosan ez is megtörténhet.

A harmadik kör első fordulójára 2007. szeptember 24-éig lehetett benyújtani a projektötleteket. Itt 45 millió euró szabad keret áll rendelkezésre, amelyre megközelítőleg 1500 pályázati koncepció érkezett.

Az első fordulóban beérkezett projekt-koncepciók értékelése körülbelül három hónap múlva zárul le, és kerül kiválasztásra az a hozzávetőleg 150 projektötlet, amelyek gazdái lehetőséget kapnak majd arra, hogy a pályázati folyamat második szakaszában – ahol a nyelési esély az átlagos projektmérettől függően 40-60 százalékos – már a szükséges engedélyekkel és háttéranyagokkal alátámasztott, komplett pályázattal induljanak a vissza nem térítendő támogatás elnyeréséért.

Több, az eddigiekhez hasonló, általános jellegű pályázati fordulóra ebben a programban már nem kerül sor. Ugyanakkor egy korábbi döntés értelmében a magyarországi civil szervezetek számára létrehoznak egy hozzávetőleg 6,5 millió eurós alapot. Az ezzel kapcsolatos előkészítő egyeztetések az NFÜ és a donor országok között már folyamatban vannak. Ennek a jelzett szűkebb kört megcélzó pályázati lehetőségnek a meghirdetése a jövő év elején várható.

Felgyorsult az uniós támogatások kifizetése

Befejeződött a nagytakarítás

Idén tavasszal a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség elrendelte az I. Nemzeti Fejlesztési Tervhez kapcsolódó kifizetések felgyorsítását. Az NFÜ a program meghirdetésekor azt ígérte, hogy szeptember 15-éig egy százalék alá szorítja az intézményrendszer hibájából 90 napon túl ki nem fizetett számlák arányát. A legfrissebb adatok szerint a 91–365 nap között ki nem fizetett számlák aránya szeptember közepén 1,15 százalék volt.

Magyarország sikeres az I. Nemzeti Fejlesztési Terv végrehajtásában. A 700 milliárd forintos forrásra 17 600 projekt kap támogatást. Közel 6 000 projekt már elkészült és a kedvezményezettek meg is kapták a 480 milliárd forintnyi támogatást. Ez a teljes ke-

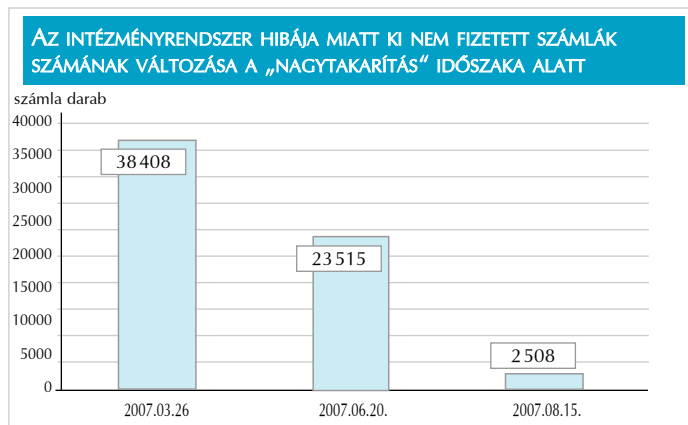
ret 72 százaléka. Ezzel Magyarország nemzetközi összehasonlításban is jól teljesít, az Európai Bizottság augusztus végén készített jelentése – amely a június végi állapotot veszi figyelembe – megerősíti, hogy hazánk az új tagállamok közül továbbra is a harmadik helyen áll.

Ennek ellenére a projektek megvalósítása gyakran késedelmet szenvedett és sok pályázó csak késve jutott hozzá a támogatásokhoz. Ezért március végén a hátralékok felszámolására „nagytakarításba” kezdett az NFÜ, amely szeptember közepére sikeresen befejeződött. A legfrissebb adatok szerint a 91–365 nap között ki nem fizetett számlák aránya 1,15 százalék. Az egy éven túli kifizetési hátralékok gyakorlatilag megszűntek, hiszen ezek aránya

0,2 százalék. Ez azt jelenti, hogy 12 olyan projektgazda van, amely egy éven túl nem jutott hozzá a támogatás egy részéhez (10 GVOP, 4 HEFOP). Száztíz projektgazda pedig három hónapnál hosszabb ideje vár a támogatás egy részére. Ez a jelenleg megvalósuló projektek (közel 12 ezer) 0,1, illetve 0,9 százalékát érinti.

Március végén 60 ezer rendezetlen számlát tartott nyilván az intézményrendszer, amelyből közel 40 ezer volt az intézményrendszer hibájából kifizetetlen. A nagytakarítás ideje alatt – az időközben beérkezett számlákkal együtt – 80 ezer számla kifizetése történt meg. Ez alapján 77 milliárd forint támogatás került átutalásra 3400 pályázó részére. Összehasonlításképpen: 2006 hasonló időszakában 2200 pályázó jutott támogatáshoz, tehát ebben az évben másfélszer többen jutottak pénzükhöz. Így ma már csak 2500, az intézményrendszer hibájából 90 napnál régebben ki nem fizetett számla vár kifizetésre, amelynek értéke 0,9 milliárd forint.

A nagytakarítás sikeréhez hozzájárult a pályázók és az intézményrendszer munkáját egyszerűsítő intézkedések sora, az irányító hatóságok és közreműködő szervezetek munkatársainál a teljesítményérdekeltség bevezetése.

A vizsgálat feltárta a leggyakoribb késedelmi okokat is. A pályázók oldaláról gyakran előfordul, hogy nem, illetve hiányosan küldik be a számlát alátámasztó dokumentumokat, valamint nem teljes körűen illetve késedelmesen teljesítik a hiánypótlást. Szintén hátráltatja a kifizetési folyamatot, ha a kedvezményezett nem a szerződés szerinti tevékenységet végezi el, vagy nem az előírt ütemben. Gyakori probléma, hogy a kedvezményezettek köztartozásuk van. Ennek rendezéséig nem lehet a támogatást folyósítani.

Az intézményrendszernek is vannak típushibái. A legjelentősebb problémát az I. NFT végrehajtása során az okozta, hogy a közreműködő szervezetek a hiánypótlásra történő felszólítást több körben küldték ki a kedvezményezetteknek. Erre az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében már nem lesz lehetőség, mert a hiánypótlás során az összes hiba kijavítására egy időben kell felhívni a pályázók figyelmét. Nehézkessé tette a kifizetéseket az is, hogy az eljárásrendek programonként nagyon különbözőek voltak és változhattak is. Az ÚMFT-ben már egységes az eljárásrend és azonos a tevékenységeket igazoló dokumentumok köre is.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a nagytakarítás tapasztalatai alapján megvizsgálja, hogy a két nemzeti fejlesztési terv lebonyolításának hatékonyabbá tételéhez növelni kell-e a közreműködő szervezetek szakembereinek számát. Emellett szükségesnek tartja az I. NFT eljárásrendjeinek harmonizálását és az informatikai háttér fejlesztését.

Szentesítette az EU a TÁMOP és az ÁROP konstrukcióit

Több mint 983 milliárd forintnyi ESZA-támogatás Magyarországnak

Az Európai Bizottság az EU-támogatások újabb körének jóváhagyásával ismét jelentős lépést tett annak érdekében, hogy Magyarország maradéktalanul kiaknázhassa az EU-tagsággal járó előnyöket. Az Európai Szociális Alap (ESZA) és a magyar kormány társfinanszírozásában megvalósuló két programra 983 milliárd forintot hagyott jóvá. A programok célja a foglalkoztatás növelése és a közigazgatás minőségének fejlesztése.

Vladimír Špidla, az EU foglalkoztatásért, szociális ügyekért és esélyegyenlőségért felelős biztosa üdvözölte a Bizottság jóváhagyó döntését és hozzáfűzte: „2007 különleges év az Európai Szociális Alap számára. Nemcsak fennállásának 50. évfordulóját ünnepeljük, hanem az idén indul el az ESF pénzügyi támogatási te-

vékenységének újabb hétéves időszaka is.” Az Európai Szociális Alap több mint 10 milliárd euró támogatást nyújt összességében az Európai Unió országainak évente. A 2007–2013 közötti új programozási időszak végére az EU mintegy 75 milliárd euróval támogatja a 27 tagországot. Ez az Európai Unió teljes költségvetésének több mint 10 százaléka. A tagországok és a régiók úgy alakítják ki, állítják össze saját ESZA-finanszírozású operatív programjaikat, hogy azok helyben legyenek képesek megoldást nyújtani a helyben felmerülő problémákra.

Magyarországon az ESZA két programot támogat: a Társadalmi Megújulás Operatív Programot (TÁMOP) 943 milliárd forinttal és az Államreform Operatív Programot (ÁROP) mintegy 40 milliárd forinttal.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program

Együtt épülhet a határ két oldala

2007. október 17-én a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség „Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program a 2007–2013 közötti programozási időszakban” címmel tájékoztató konferenciát rendezett Szegeden. A rendezvényre számos érdekeltet és érdeklődőt hívtak meg a határ mindkét oldaláról.

A magyar-szerb együttműködési program az úgynevezett előcsatlakozási támogatások keretében, az unió 2007–2013-as pénzügyi időszakában valósul meg. Ez a támogatás három tagjelölt ország (Horvátország, Macedónia, Törökország) és négy lehetséges tagjelölt (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró és Szerbia) számára jelent pénzügyi forrást a 2007-től kezdődő költségvetési időszakban. A tervezett intézkedések elsődleges, általános célja a fokozatos alkalmazkodás az Európai Unió előírásaihoz és politikáihoz, beleértve az úgynevezett közösségi vívmányokhoz történő igazodást is.

A határon átnyúló gazdasági és szociális kapcsolatok fejlesztése érdekében a két ország határ menti megyéi működnek közre. Ez a határ menti övezetek felzárkózását, integrációját, az együttműködés fejlesztését, illetve a helyi közösségek kohézióját hivatott elősegíteni. A program finanszírozása 85 százalékban közösségi hozzájárulásból (50 millió euró értékben), 10 százalékban a résztvevő tagállamok kormányzati hozzájárulásaiból és 5 százalékban a pályázók által biztosított önerőből tevődik össze. Az együttműködésben magyar részről Csongrád és Bács-Kiskun megye vesz részt, szerb részről pedig Nyugat-Bácska, Észak-Bácska, Észak-Bánát, Dél-Bácska és Közép-Bánát, valamint két úgynevezett kapcsolódó terület: Dél-Bánát és Szerémség. A program átfogó koordinációjáért a magyar Irányító Hatóság és a szerb Nemzeti Hatóság illetve közös szervezetei – mint a program Moni-

toring Bizottság és a Szakmai Titkárság – felelnek.

A program hosszú távú célja egy harmónikus és együttműködő régió létrehozása, fenntartható és biztonságos környezettel. Mind ez magában foglalja a közös kulturális és természeti örökség védelmét, a kultúra- és tudásalapú fejlesztést, az intenzív társadalmi és gazdasági kapcsolatokat, az oktatási, kutatási és kulturális együttműködéseket. A közös fejlesztések új munkahelyeket és jobb elérhetőséget eredményeznek, így minimálisra csökkenthetik a schengeni külső határ okozta elszigeteltséget.

A prioritások az Unió lisszaboni céljai és a göteborgi alapelvek, az esélyegyenlőség, a fenntarthatóság, a kétnyelvűség és a határon átnyúló együttműködés figyelembevételével kerültek kialakításra.

A program konkrét tartalma többek között a határ menti infrastruktúrafejlesztés, amely a gyakorlatban határon átnyúló, településeket összekötő útszakaszok építését és felújítását jelenti. Sor kerülhet a térségi tömegközlekedési járatok, menetrendek összehangolására.

Közös érdek, hogy a határ két oldalán mindkét ország polgárai biztonságban élhessék mindennapjaikat. Ezért kerülhet sor többek között az árvíz-előrejelzési rendszerek fejlesztésére, összehangolt ár- és belvízvédelmi intézkedésekre. Együttműködések alakulnak ki az állategészségügyi szektorban, ellenőrző rendszerek kiépítésével és adatbázisok létrehozásával.

A program kiterjed a határon átnyúló üzleti partnerkeresésre éppúgy, mint a termékorientált közös kutatásra, fejlesztésre és innovációra. A humán területeken a határon átnyúló kulturális útvonalak létrehozása és a kulturális örökségvédelem kap nagy hangsúlyt, de lehetőség nyílik oktatási-, képzési- és csereprojektekre, az emberek közötti kapcsolatépítésre is az önkormányzatok és a civil szféra bevonásával.

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Észak-Magyarországi Integrátor Alapítvánnyal karöltve indítottuk útjára azzal a céllal, hogy egy cikksorozat keretében bemutassuk a régiót, és annak fejlődési irányvonalait.

Reformjavaslatok a V4 érdekérvényesítő képességének növelése érdekében

A visegrádi együttműködés átalakításának lehetséges útjai

Jelen cikkemet mintegy kitérőnek, kitekintésnek számítom, hiszen az alábbi oldalakon a regionális érdekérvényesítés egy szélesebb, távolabbra ható, de korántsem kevésbé fontos szegmensére térek ki. Későbbi cikkeimben természetesen folytatni fogom a szűken értelmezett regionális helyzetkép-elemzést.

A visegrádi együttműködés története közel 700 éves múltra tekint vissza a közép- vagy kelet-közép-európai térségben, így ha ezen „entitás” megfelelően használja fel erőforrásait, rendkívüli érdekérvényesítési potenciállal bírhat. Ez az oka annak, hogy jelenleg, az EU keleti bővítése után, minden eddiginél sürgetőbbben vetődik fel e „szervezet” minél hatékonyabbá tételének kérdése. Jelenleg ugyanis, a 25 – majd 2007-től várhatóan 27 – tagú Európai Unióban a V4 lehetne a biztosítéka a közép- vagy kelet-közép-európai régió stabilitásának és fejlődésének. Ehhez persze reformokra, új szervezeti megoldások bevezetésére lenne szükség, amelynek közös eredője és végső célja, hogy térségünk az EU-n belül ne elmaradott felvevőpiac legyen, hanem életerős, versenyképes mezőregió.

Mindennek megvalósítása azonban nem történhet meg három alapvető tény figyelembe vétele nélkül. Elsőként fontos tudatosítanunk, hogy – mint említettem – egy majdnem 700 éves kooperáció gyümölcse a mai V4 együttműködési struktúra, amely 1993-ig három tagot számlált (Magyarország, Csehszlovákia, Lengyelország), 1993-tól pedig – Szlovákia önállósulásával – négytagúra bővült. Másrészt mindehhez hozzá kell tenni: a V4 egyik nagy hátránya, hogy nincsenek kidolgozott intézményi keretei, így nem kellően strukturált, következésképpen nem is koordinálható megfelelően. Az együttműködés így nem annyira hatékony, mint amilyen egy intézményesített keretben lehetne, s ez hosszú távon, különösen az EU-szintű döntéshozatalban, érezhető hatását. Fel kell ismerni tehát, hogy vannak specifikus és beazonosítható mezőregionális érdekek, amelyek hatékony, EU-szintű érvényesítésére képesnek kell lennie Kelet-Közép-Európának. Az érdekek beazonosításában, azok képviselésében és a koordinált gazdaságfejlesztésben rendkívül jelentős szerepet játszhat a V4. Az érdekközösség és az együttműködés erősítésén túl azonban fel kell ismerni még egy tényezőt, amely kulcsmotívumként határozta, és határozza meg a jelenben is, a térség arculatát. Ez pedig a részben a kölcsönös tör-

ténelmi sérelmekből fakadó „ingadozásra való hajlam”, amely a térség közös öröksége. A fent nevezett „hajlam” véleményem szerint egy közös mezőregionális identitás kialakításával és kellő mértékű intézményesítéssel csökkenthető. E tanulmány feladata, hogy e nyitott kérdésköröket illetően alternatívákat vázoljon fel.

A nyitott és egyre fontosabbá váló kérdéseket, valamint az Unió keleti bővítésének történelmi jelentőségét persze felismerte a V4, és 2004-ben egy deklarációval kiszélesítették a V4 együttműködési területeinek körét. A deklaráció nyomatékossította például a regionális kezdeményezések és a regionális identitás kialakításának fontosságát, a cross border típusú együttműködések, a kölcsönös tapasztalatcsere, a gazdasági kooperáció szükségességét, különösen a regionális struktúrák vonatkozásában. Véleményem szerint azonban a kérdésekre csak részben született ezáltal válasz, s továbbra is kétséges, hogy az intézményfejlesztési tevékenység nélkül mennyire lehet minőségileg hatékonyabb, mint a 2004 előtti modell. Ha viszont intézményi reformokat kezdeményezünk, azok csak bizonyos, előre kijelölt prioritásoknak alárendelve hajthatók végre!

Az egyes reform-alternatívák vizsgálata előtt szükséges néhány sor erejéig kitérni a jelenleg működő együttműködési mechanizmusra.

- E kormányközi kooperáció a rotációs rendszerű, egyéves elnökségi ciklusú modellre épül, amelyben az egyes elnöklő államok elkészítik saját elnökségi programjaikat, hosszú távú kontinuitásra törekedve a V4 egészének működése tekintetében.
- Minden ciklus végén sor kerül egy kormányfői ülésre, valamint nemzetközi események előtt sor kerülhet a kormányfők és a külügyminiszterek találkozására is.
- A V4 tagországok államfőinek találkozóra rendszeresen, periodikusan sor kerül.
- A V4 tagországok parlamentjei között szintén együttműködés alakult ki.
- A Visegrádi Alap a tagországok közötti szorosabb együttműködés egyik eszköze. Az Alapnak az a különleges jelentősé-

ge, hogy szemben magával a V4 együttműködéssel, van intézményi háttere, támogatja a közös kutatási projekteket, az oktatási tevékenységet.

Ezekből a sorokból is látható, hogy a jelenlegi együttműködési modell alapvetően hasznos érdekegyeztető mechanizmusokat állít középpontba. Jelenleg azonban a kiélezett versenyhelyzet miatt olyan összehangolt operatív együttműködésre lenne szükség, amelyhez ezek az eszközök nem elégségesek. Az említett mechanizmusok sem maradhatnak ennél fogva érintetlenek, azonban egyéb irányú reformlépések megtétele is szükségesnek mutatkozik. Elengedhetetlen ugyanis, hogy a keleti bővítési folyamat lezárultával, egy új jogszabályi háttérű programozási ciklus küszöbén e létfontosságú tényezőket is figyelembe vegyük a reformok végleges formába öntése során. Ez végső soron – tulajdonképpen a reformok által célzott – versenyképességünk legfontosabb záloga és előfeltétele.

A V4 reformja során véleményem szerint több tényezőre is érdemes különös figyelmet fordítani.

- Ezek közül az első, és különös prioritást élvező szempont a regionális fejlődés és a térségi és európai kohéziós politika összehangolása kellene, hogy legyen.
- A második aspektus a közép-európai modellalkotás lehetne, amelynek a V4 szolgálna adekvát keretül. Nem kérdéses, hogy modellalkotásra szükség van, és hogy ez a modell akkor lehet igazán hatékony, ha nem tagállami keretek közé van szorítva, hanem egy több államot érintő együttműködés szálait fonja még szorosabbra. Ezt támasztja alá az is, hogy a keleti bővítés során – feltehetően a túlzott megerősödéstől félve – a nyugat-európai államok igyekeztek gátat szabni a keleti érdekközösségek szorosabbra fűződésének. Mindezt persze azért, mert egy egymással összefogó tagállamokból álló közép-európai mezorégió már a nyugat-európai államokkal szemben is olyan erővel rendelkezne, amellyel komolyan számolni kellene, mint döntéshozatali pozíciók birtokosával és versenytárral. A V4 szoros együttműködésével éppen az ellenkezője következne be annak, mint amely célt a „Big Bang” eredetileg szolgált.
- A harmadik prioritás, amely a reformok irányultsága szempontjából kulcsfontosságú lehet, éppen az új programozási ciklus friss jogszabályi környezetéből fakad: egyre nagyobb jelentőséget kap az európai területi együttműködés, hiszen részben szervező keretet adhat a V4 struktúrájának.
- Ehhez kapcsolódik a negyedik megjegyzésem. Eszerint nem tartom ésszerűtlennek azt sem, hogy éppen a rugalmasság, a gyors alkalmazkodó képesség miatt a reform bizonyos elemei az uniós programozási ciklushoz igazodjanak. Nem lehet ugyanis figyelmen kívül hagyni azt a szükségszerűséget, hogy a V4 által reprezentált térségnek az Unión belül kell érvényesülnie, azon belül kell versenyelőnyt kiharcolnia és a megváltozott körülmények között is meg kell azt tartania.

Mindezeket figyelembe véve *de lege ferenda* az alábbi sorokban feltárandó reformjavaslatokat alakítottam ki. Javaslataimat a modellkutatás, a regionális fejlődés erősítése és az európai területi együttműködés dinamizálása szükségességének motívumaira alapoztam. Mindezek célja pedig, mint említettem, egy összehangolt gazdaságfejlesztő és -élénkítő modell megvalósítása.

Tekintetbe véve, hogy a Visegrad Group, a V4 hagyományosan a Visegrádi Alaptól elkülönült struktúrában működik, a szervezeti elkülönülést javaslataimban részben továbbra is fenntartottam azzal, hogy

- a V4 és a Visegrádi Alap szervezetrendszerét mégis indokolt lenne az Irányító szerv és a Titkárság szintjén összekapcsolni, így azok hatásköre mindkét entitásra kiterjedne. Az Alap Alapító Egyezményének 4. fejezete Irányító szervként nevezi a Külügyminiszterek Konferenciáját és a Nagykövetek Tanácsát, amelyek közül azonban csak a Nagykövetek Tanácsa jutna szerephez a V4 tevékenységében is, azzal a feltétellel, hogy a V4 vonatkozásában nem egymagában töltené be az irányító szervi funkciót. Komplementere a megreformált soros elnökséghez kapcsolódó szervezeti egység lenne. A Titkárság, mint leendő közös szerv, mindkét szervezetnek nyújtana adminisztratív háttérrel és egyéb szolgáltatásokat, például az Irányító szerv működésével kapcsolatban. Mindezek a változások igényelnék egyben az Alap Alapító Egyezménye 4., 5., és 6. fejezetének módosítását. Az Alapító Egyezmény e szerveken kívül említi még az ügyvezető igazgatói és az ügyvezető igazgató helyettesi tisztséget, amelynek önállóságát úgy vélem, nincs ok megszüntetni.
- Emellett azonban a tevékenységi kör tekintetében szükségesnek ítélem, hogy a modellkutatás eszközeként jobban kihasználjuk az Alapban rejlő lehetőségeket. A V4 által lefedett térség számára rendkívüli hasznot hajthatna egy, az ún. északi modellhez hasonló szisztéma kialakítása, ezért érdemes lenne a kutatási és ösztöndíjas tevékenységet az északi országok irányában is kiteljesíteni. Az észak-európai államok oktatási rendszere valamint államszervezete működésének behatóbb megismerése hasznos lehetne az egész térség számára egyfajta közép-európai best practice kialakítása szempontjából. Ily módon egy új szemléletmód meghonosítására is esély nyílna, noha ez a megállapítás egyelőre távlatokban értendő. A modellalkotáshoz hozzájárulhatna egy, az Európai Közigazgatási Intézettel való kutatási, képzési együttműködés kialakítása. Ennek lényege abban állna, hogy az egyes V4 tagállamok képviselői amellet, hogy saját tagállamuk számára hasznos ismereteket gyűjtenek és képzéseken vesznek részt – együttműködve, mint azonos érdekközösség tagjai – beazonosítanak a térségi relevanciájú problémákat. Ez érintené az Európai Közigazgatási Intézet valamennyi szervezeti egységének profiljába tartozó tevékenységi kört. Az Intézet Unit 1 jelölésű szerve az európai döntéshozatali mechanizmusokat vizsgálja, amelynek elemzése a hatékony csoportként való érdekérvényesítés feltétele. A Unit 2 összehasonlító jogi profilja szintén a közös cselekvés hatékony összehangolásában nyújt segítséget, különösen az akadálymentes területi együttműködés formáinak kialakítása terén.

A V4 modellkutatás során ki kell használni az eurorégiók struktúrájában rejlő lehetőségeket is. 25 olyan eurorégió van ugyanis, amelyben egy vagy több visegrádi ország érintett. Az eurorégiók területe érinti a V4-en kívüli országokat, valamint azokat az északi államokat, amelyek stratégiájának irányában modellkutatást érdemes folytatni. Az együttműködési kérdések vonatkozásában szintén különös figyelmet kell fordítani a fentiekben már említett négy prioritásra. Ezek alapján olyan kooperációs struktúrát kell kialakítani az Európai Unió egyes releváns szerveivel, amely segítségével a kitűzött célok hosszú távon is megvalósíthatók az uniós politikával összhangban.

A térségi versenyképesség javítása érdekében szükséges az uniós regionális politikával összhangban álló reformok megvalósítása. Ennek keretein belül a Régiók Bizottsága biztosítja – a gazdasági és társadalmi kohézió megvalósítása érdekében – a regionális és helyi önkormányzatok érdekeinek megjelenítését, így annak szakbizottságaival való szorosabb, koordinált együttműködés során a térség specifikus problémáira modell-értékű javaslatokat lehetne megfogalmazni. Ugyan a Régiók Bizottsága egyelőre csak az Unió konzultatív szerve, mégis segíthet a kívánatos fejlesztési irányoknak az uniós döntéshozás szintjére emelésében.

A Régiók Bizottsága 91. elnökségi ülésén javaslatot fogalmaztak meg a Közgyűlés számára az egyes szakbizottságok feladatkörének változásaival kapcsolatosan. Az új feladatok olyan irányba mutatnak, amely hasznos lehet a V4 továbbfejlesztése szempontjából is, így e kérdésekben a V4 koordinált állásfoglalása elengedhetetlen, melyet a tagállamok delegáltjainak útján juttathat kifejezésre.

- Az alkotmányos és európai ügyek szakbizottsága, az ún. CONST szakbizottság az alábbi, V4 szempontjából releváns kérdésekkel foglalkozik a 2006. februárjában kidolgozott javaslat szerint:

- európai integráció és a területi önkormányzatok szerepe,
- a bővítés következményei az intézmények szempontjából,
- szubszidiaritás és decentralizáció

- A területi kohéziós politika (COTER) szakbizottság kiemelten fontos területeket érint, amelyek a következők:

- gazdasági, társadalmi és területi kohézió,
- Strukturális Alapok,
- területi együttműködés,
- területfejlesztés,
- városfejlesztési politika,
- közlekedési és transzeurópai közlekedési hálózatok

- A Kultúra, oktatás, kutatás (EDUC) szakbizottság az alábbi, különös mezoregionális jelentőségű kérdéseket tárgyalja:

- aktív polgárság,
- oktatás, élethosszig tartó tanulás, szakképzés,

- információs társadalom

- A Gazdaság és szociálpolitika (ECOS) szakbizottság vonatkozó feladatköre:

- foglalkoztatás és szociálpolitika,
- versenyjog, adózás, és vállalati politika

Indokoltnak tartom, hogy e kérdésekről a delegáltak rendszeresen konzultáljanak egymással és a V4 kialakítandó szakbizottságai-val – amelyek létét az érintett szabályozási szektorok alapoznák meg – egyeztessék a tagállami elképzeléseket, igényeket, problémákat. Minderre a – javaslatok szerint a V4 irányában is tevékenységet kifejtő – Irányító szerv ülésén kerülne sor. Ezáltal a modellkutatás, a V4 szervezeti tevékenysége és az Unió konzultációs mechanizmusa összekapcsolódhatna.

A szervezeti reformok további konstituáló tényezője az európai területi együttműködés, mint koordinatív uniós fejlesztési eszköz.

Az európai területi együttműködés egyes kérdéseit – különös tekintettel az európai területi együttműködési csoportosulásra – az Európai Parlament és a Tanács 1082/2006/EK rendelete szabályozza. A szabályozás célja, hogy a csoportosulások képében az európai gazdasági egyesülésnél hatékonyabb eszköz álljon rendelkezésre a koordinált európai területi együttműködés megvalósítására. Ez az eszköz a rendelet szerint nem irányul az ilyen célú egyéb keretek megkerülésére és kizárólagosságra, így emellett lehetőség van például az Európa Tanács vívmányainak igénybe vételére is. (Véleményem e kérdésben az, hogy az Unió szervezetén kívülről érkező lehetőségeket is a legteljesebb mértékben ki kell aknázni, amennyiben azt jogszabályi rendelkezések lehetővé teszik. Az 1082/2006/EK rendelet bevezető rendelkezéseinek 5. bekezdése pedig ezt kifejezetten lehetővé teszi.)

A rendelet bevezető rendelkezései rögzítik az együttműködési csoportosulások létrehozásának lehetőségét, amelyek jogi személyiséggel rendelkeznek, és amelyekhez a csatlakozás önkéntes. A csoportosulást egyezmény hozza létre, amelyben hatáskörét és feladatait is meghatározzák, szerveit pedig alapszabálya konstituálja.

A csoportosulásban harmadik, azaz nem EU-tagországok jogalanyai is részt vehetnek. A rendelet 3. cikkének 1. bekezdése szerint a csoportosulás tagjai lehetnek maguk a tagállamok, valamint a regionális és a helyi hatóságok és egyéb, a 2004/18/EK irányelv által meghatározott közjogi intézmények. Így a regionális és (helyi) önkormányzati érdekeit – a fejlesztések koordinációját szem előtt tartva – ezen az eszközön keresztül érvényesíthetné a V4.

Noha a rendelet lehetővé teszi, a V4 egészét véleményem szerint mégsem egyetlen csoportosulásban célszerű megjeleníteni, hi-

szen ebben az esetben az érdekek specifikálására, ún. diverzifikálására nem nyílna megfelelő lehetőség. Ezt a megoldást csak akkor tartanám kedvezőnek, ha emellett a V4 térség egyéb entitásai is kialakítanának csoportosulásokat különböző együttműködési prioritások mentén. E téren a gazdaságfejlesztésnek, kooperációnak, a belső piaci előnyök kihasználásának elsődleges szempontoknak kell lenniük. Előnyös, ha e formát alkalmazás-orientált tevékenységre használják fel, különösen jelentős eredményekkel kecsegtet például a klaszterképzés lehetőségeinek fokozott kiaknázása, közös projektek megvalósítása mellett.

Példaként szolgálhat az ilyen, több állam régióinak erejét egyesítő együttműködésre a Perspective 2007–13 nevű kezdeményezés, amelyet az INTERREG keretében hoztak létre. A Perspective 2007–13 tagjai: Észak-Alföld, Szász-Anhalt, Valencia és a Centre régió. Ezek – e tanulmány szempontjából vizsgálva legalábbis – két okból is jelentősen különböző régiók: az egyik ok a gazdasági fejlettségükben keresendő, hiszen Valencia és a Centre régió a 2. célkitűzés, míg a többi régió az első célkitűzés alá tartozik. A másik releváns különbség a régiók között pedig az, – s ezért ez az együttműködés különösképp modellértékkel bírhat – hogy itt V4 tagok és nem tagok között alakulhat ki virágzó együttműködés, ami pedig az európai területi együttműködés csoportosulásainak keretében is megvalósítható, amelyek rendszere integrálható a megreformált V4 szervezettrendszerébe.

A Perspective 2007–13 a versenyképességet tartja szem előtt, amikor támogatja a klaszterfejlesztést, az alkalmazás- és piacorientált kutatásokat, valamint bekapcsolja ezek hálózatába a vállalatok és szolgáltatók csoportját. Mindezt egy kiemelt szektor fejlesztésének középpontba állításával teszi: ez a szektor ebben az esetben az autópálya és az ehhez kötődő beszállítói hálózat.

Az együttműködés azonban az eddig említetteknel tovább is megy. Alapproblémaként veti fel, hogy megoldást kell találni a képzett munkaerő térségben való megtartására, azaz olyan stratégia kidolgozását célozza, amely egyben biztosítja a régiók megtartóképeségének javulását is. Ez a kérdéskör és a régiómarketing megfelelő kialakítása – amellyel a Perspective 2007–13 szintén foglalkozik – hasonlóképp kiemelten fontos a V4 elmaradott régióinak szempontjából. Látható tehát, hogy az együttműködés többszörösen modellértékű megoldásokat rejt – noha hozzá kell tennünk, hogy a megvalósult eredményeket a programozási ciklus lezárultával lehet teljes bizonyossággal értékelni, azonban maga a koncepció is jelentős potenciállal bír.

KONKLÚZIÓ, SZERVEZETI KERETEK KJELÖLÉSE

Látható tehát, hogy a szervezeti reformokra vonatkozó javaslataimat a fentiekben részletezett célokhoz és prioritást élvező területekhez igazodva alakítottam ki. Ennek megfelelően, ahogy azt a fentiekben is írtam, a V4 és a Visegrádi Alap szervezettrendszerét nem egységesítettem teljes mértékben, éppen a specifikus és eltérő profilra tekintettel.

A Visegrádi Alap Titkárságát és az Irányító szervet sorolom a – látni fogjuk, hogy csupán részben – közös intézmények közé, amelyek közül a Titkárság hatásköre a szolgáltatások nyújtása és az adminisztratív teendők terén kiterjedne a V4 tevékenységére is. Ehelyütt figyelemmel kell lenni arra, hogy a V4 esetében a szolgáltatások nemcsak az Irányító szervre terjednek ki, hanem a többi, a javaslat szerint létrehozandó szervre is.

A Visegrádi Alap Titkársága a V4-ben változatlan struktúrában, kalkulációk szerint esetleg megnövelt kapacitással működhetne, azonban az Irányító szerv struktúrájában sem egyezne a Visegrádi Alap hasonló szervével.

A V4 Irányító szervén belül elhelyezkedő legfőbb szerve javaslatom szerint nem a Külügyminiszterek Konferenciája lenne, hanem a négy részes állam kancelláriaminisztereiből vagy ennek megfelelő tisztséget betöltő államtitkáraiból állna. Közülük kerülne ki rotációs rendszerben a V4 elnöke – amely tisztelet évente más állam töltene be – azonban a stratégiai kérdésekben a négy állam képviselői közösen hoznának döntést. Szavazategyezés esetén elsődlegesen nem az elnöki tisztelet betöltő állam képviselőjének szavazata döntene. Ebben az esetben – ha ilyen egyértelműen kijelölhető – először az adott kérdésben érintett szakbizottság mondhatna véleményt, ennek döntésképtelensége esetén pedig csak második lépésben határozhatna az elnökölő állam.

A szakbizottságok rendszere összetett struktúrát alkotna. E szervezeti szint a V4 prioritásainak és tevékenységi fókuszának megjelölője lenne, előkészítő, előterjesztő, koordinációs feladatokkal, szavazategyenlőség esetén pedig döntéshozó szerep is e szintre hárulhat.

Ilyen hatáskörrel működne az összes szakbizottság, amelyeket – eltérően sok bürokratikus szervezett elefántcsont-toronytól – indokolt lenne felruházni együttműködési feladatokkal azon szervezetek irányában, amelyek képviselét az adott szakbizottság ellátja.

A szakbizottságok struktúrája a következőképpen alakulna:

- Klaszterpolitikai szakbizottság
- Csoportosulások és európai régiók szakbizottsága
 - a különféle együttműködések fejlesztése és koordinálása számára
- Kultúra, oktatás, kutatás szakbizottsága
- Gazdaság és szociálpolitika szakbizottsága
- Területi kohéziós politika szakbizottsága
- Decentralizált együttműködés és európai kormányzás szakbizottsága
- Fenntartható fejlődés szakbizottsága
 - a Régiók Bizottsága szakbizottsági szerkezetének mintájára kialakítva

Mindennek a javasolt szerkezetnek az a célja, hogy a V4 a prioritások megvalósítása által a tanulmányban vázolt célkitűzéseket képes legyen elérni, és méltó, erős versenytársa legyen a fejlett nyugat-európai államoknak. Az a cél, hogy a V4 az Unión belül létezve, ám mégis, pozíciója miatt jelentős előnyöket élvezve függetleníteni tudja magát olyan káros folyamatoktól, amelyek ma még negatívan hatnak a térség életére.

Dr. Bereznay Gábor

Miskolci Egyetem

Közigazgatási Jogi Tanszék

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat a Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívjuk életre azzal a céllal, hogy beszámoljunk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

2,85 milliárd forintos keret nyílik meg novemberben

Turizmusfejlesztés a Közép-magyarországi régióban

A 2007–2013-as költségvetési időszak megkezdésével a Közép-magyarországi régióban is elindultak az Operatív Programban meghatározott fejlesztések megvalósulásának első lépései. Legutóbb a turizmusfejlesztési pályázatot hirdette meg a Pro Régió Ügynökség.

A Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési és Szolgáltató Kht. (Pro Régió Ügynökség) közreműködő szervezetként vesz részt a támogatások különböző fejlesztésekre történő sikeres felhasználásában. A Közép-magyarországi régióban eddig megjelent és aktuális pályázatok a következők: belterületi utak fejlesztése, kerékpárutak fejlesztése, vállalkozásfejlesztési létesítmények infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése. A legutóbb, 2007. október 4-én megjelent kiírást a KMOP-2007-3.1.1. A turisztikai vonzerő- és termékefejlesztés előmozdítása címmel hirdette meg az ügynökség.

A TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉG

A turisztikai vonzerő- és termékefejlesztés előmozdítása című pályázati kiírásban négyféle fejlesztést támogat az Unió. Támogatás nyújtható az úgynevezett aktív turizmus (vízi turizmus és természetjárás) infrastruktúrájának és kapcsolódó szolgáltatásainak fejlesztésére. Továbbá a gyógy- és termálvíz turisztikai hasznosításához kapcsolódó létesítmények, szolgáltatások erősítésére, valamint a kulturális és örökségturizmus színvonalasabbá tételére, s végül, a keskeny nyomtávú vasutak modernizációjára is adható jelentős vissza nem térítendő uniós támogatás.

A PÁLYÁZÓK KÖRE

A kiírásra költségvetési szervek és intézményeik, nonprofit szervezetek, vállalkozások, szakmai szervezetek és felsőoktatási intézmények pályázhatnak.

A TÁMOGATÁS MÉRTÉKE

Az aktív turizmus fejlesztésére minimum 15 millió, maximum 50 millió forint támogatás nyújtható, a többi típusú beruházást minimum 50, maximum 300 millió forint összeggel támogathatja az Unió.

Keret: 2,85 milliárd forint (2007-2009)

Pályázatok benyújtása: 2007. november 26. – 2008. március 3.

Támogatandó pályázatok száma: min. 14 db

BŐVEBB INFORMÁCIÓ

A pályázatokkal kapcsolatos további részletek, a pályázati dokumentációk a www.nfu.hu honlapon találhatóak. Kérdéseiket az nfu@meh.hu e-mail címen és a 06-40-638-638-as telefonszámon tehetik fel.

Önkormányzati vis maior kérelmek támogatásáról döntöttek

Harmincmillió forint kárenyhítésre

LEAD: A régiós keret kimerülése miatt a Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács 2007. október 12-ei hazai támogatásokkal kapcsolatos ülésén nyolc igénybejelentés felterjesztéséről döntött a központi tartalékkeret terhére. Az önkormányzatok átlagosan 3,7 millió forint támogatásban részesülhetnek, összesen 29,4 millió forint értékben.

Rád Község Önkormányzata által – a 2007. május 22-ei felhőszakadás és jég-eső okozta károk (utak, átereszek, árkok, padkák) helyreállítására – benyújtott vis maior kérelmet 5 035 485 forint erejéig.

Ceglédbercel Község Önkormányzata által – a 2007. május 15-ei viharkárok helyreállítására – benyújtott vis maior kérelmet 560 ezer forint erejéig.

Penc Község Önkormányzata által – a felhőszakadás és jég-eső okozta károk hely-

reállítására – benyújtott vis maior kérelmet 6 185 004 forint erejéig.

Bernecebaráti Község Önkormányzata által – a jég-eső és felhőszakadás okozta károk helyreállítására – benyújtott vis maior kérelmet 6 361 690 forint erejéig.

Kóka Község Önkormányzata által – a szélvihar és felhőszakadás okozta károk helyreállítására – benyújtott vis maior kérelmet 384 580 forint erejéig.

Tápiószőlős Község Önkormányzata által – az ÁMK Általános Iskolában a szélvihar

okozta károk helyreállítására – benyújtott vis maior kérelmet 442 000 forint erejéig.

Nagykátai Város Önkormányzata által – a 2007. május 15-ei szélvihar és jég-eső okozta károk helyreállítására – benyújtott vis maior kérelmet 8 202 684 forint erejéig.

Visegrád Város Önkormányzata által – a Magasköz utcai pincebeszakadás helyreállítására – benyújtott vis maior kérelmet 2 190 000 forint erejéig.

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat a Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszámoljunk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

Pályázati lehetőségek a Dél-alföldi régió fejlesztésének támogatására

Az elmúlt időszakban több pályázat is megjelent, amelyek célja a Dél-alföldi régió fejlődésének elősegítése, a gazdasági élet fellendítése, az itt élők életminőségének javítása. A pályázati lehetőségeket dr. Balogh László, a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács elnöke ismertette.

A 2007–13 közötti időszak első pályázati kiírásaként május 7-én jelent meg a Dél-alföldi régióban a „Kerékpárút hálózat fejlesztése” című pályázat. A 2007–2008 között rendelkezésre álló összeg 3,1 milliárd forint. A pályázatokat augusztus 31-éig lehetett benyújtani. A beérkezett pályázatok feldolgozása folyamatos, eddig 77 darab pályázat érkezett be (30 Bács-Kiskun megyéből, 31 Békés megyéből, 16 Csongrád megyéből). A támogatási igény összesen 8,5 milliárd forint.

A második körben, július 16-án meghirdetett az „Önkormányzati és állami tulajdonú belterületi, valamint önkormányzati külterületi közutak fejlesztése” című kiírásra 2007–2008 között 4,73 milliárd forint pályázati keret áll rendelkezésre. A pályázatokat 2007. augusztus 16-a és november 16-a között lehet benyújtani.

Ugyancsak a második körben került meghirdetésre „Akadálymentesítés” című pályázati kiírás. 2007–2008 között a rendelkezésre álló támogatási összeg egymilliárd forint. A pályázatok beadási határideje 2007. november 16.

Szeptember 4-én jelent meg az „Alapfokú nevelési-oktatási intézmények és gimnáziumok infrastruktúrájának fejlesztése” című kiírás. Az eljárás kétfordulós, a 2007–2008 között rendelkezésre álló forrás 8 milliárd 995 millió forint. A pályázatokat 2007. szeptember 25-étől 2008. január 2-áig lehet benyújtani.

A szeptember 12-én meghirdetett „Ipari területek, ipari parkok és vállalkozói inkubátorházak infrastrukturális fejlesztése” című kiírás keretében 2007–2008 között 2,881 milliárd forint támogatási összeg áll rendelkezésre a két pályázati cél mentén a fejlesztések megvalósításához. A pályázati célok: ipari területek és ipari parkok infrastrukturális fejlesztése, valamint vállalkozói inkubátorházak infrastrukturális fejlesztése.

A Dél-Alföld egyre népszerűbb turisztikai célpont, az ide látogatók száma folyamatosan növekszik. Annak érdekében, hogy ez a fejlődés töretlen legyen, szükség van a szolgáltatások színvonalának emelésére és a programok számának növelésére. A célok elérését segítheti az az október 4-én megjelent pályázat, amelynek keretében kétféle beruházástípus számíthat uniós támogatásra.

Egészségturisztikai létesítmények komplex fejlesztésére, valamint versenyképes turisztikai termék- és attrakciófejlesztésre lehet ezen a pályázaton forráshoz jutni. A célok megvalósítására közel 18 milliárd forintos keret áll rendelkezésre.

Novemberben újabb pályázatok kiírása várható: turisztikai célú fejlesztések (kereskedelmi szálláshelyek mennyiségi és minőségi fejlesztése), alap- és járóbeteg-ellátás fejlesztése, környezeti értékeink védelme, a közösségi közlekedés infrastrukturális fejlesztése, integrált, szociális jellegű városrehabilitáció, város- és városrész megújítási akció témakörökben.

A pályázatokkal kapcsolatos naprakész információk a DARFT Kht. honlapján www.darfu.hu, és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján www.nfu.hu találhatók.

A KÉP ILLUSZTRÁCIÓ

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszéljünk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

Új kerékpárutak építésére pályázhatnak a Közép-dunántúli régió önkormányzatai

A kerékpáros közlekedés reneszánsza

A megjelent uniós pályázatokról tartottak tematikus napokat októberben a Közép-dunántúli régióban, Székesfehérváron. Az első ilyen a kerékpárutak fejlesztésére kiírt pályázatról tájékoztatták a regionális fejlesztési ügynökség munkatársai az érdeklődőket.

A pályázat a Közép-dunántúli régió kerékpáros közlekedési infrastruktúrájának kialakítását, bővítését, a már meglévő elemek hálózatba szervezését, felújítását szolgálja.

A Közép-Dunántúli Regionális Operatív Program keretében meghirdetett kiírásra 2007–2008-ban egymilliárd forint támogatás áll rendelkezésre. Székely Nóra, a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség programmenedzsere a tematikus napon elmondta: a kiírásra önkormányzatok pályázhatnak olyan hivatásforgalmú kerékpárutak fejlesztésére, amelyek a munkahelyek elérését, városrészek, települések összekapcsolását, vasútállomások megközelíthetőségét szolgálják.

A 2006 végén bevezetett új szabvány új követelményeket támaszt a pályázókkal szemben – hívta fel a figyelmet a programmenedzser. Azok a települések, amelyek a korábbi szabvány alapján készült tervvel rendelkeznek, indokolt esetben egyedi felmentést kérhetnek a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumtól.

VÁROSI TERHELESCSÖKKENTÉS KERÉKPÁRRAL

A *Kerékpáros úti szabvány* műszaki, tervezési változásairól számolt be Polányi Péter közlekedésszervező mérnök, aki előadás végén a belváros élhetőbbé tétele érdekében vázolt fel egy

jövőbe mutató elképzelést. A mérnök egy olyan konstrukcióról számolt be, amely egy nagyváros közlekedési csúcsterhelésének csökkentésére irányul, mégpedig a közösségi közlekedés és a kerékpáros közlekedés összekapcsolásával. Ennek keretében gyűrű- és sugárirányú közösségi közlekedés, valamint kerékpáros depók kialakítását javasolná. Körjáratok közlekedésének 5 percenként a belvárosban és az úgynevezett randevú hálózat segítségével, átszállással könnyedén elérhető lenne a belváros bármely pontja.

A tájékoztató keretében a kerékpárutak tervezését és kivitelezését illető jó és rossz példákról hallhattak az érdeklődők Nagy Andrástól, Balatonszőlős polgármesterétől, aki a Magyar Kerékpáros Klub képviselőjeként vett részt a rendezvényen.

MIRE IGÉNYELHETŐ TÁMOGATÁS?

- Állami és önkormányzati utak településen belüli átvezető szakaszain,
- önkormányzati és 4-5 számjegyű utak külterületi szakaszain,
- egyéb nyomvonalon vezetett, a mindennapos közlekedés részére, közlekedésbiztonsági, hivatásforgalmi és egyéb célú kerékpárutak építésére.

Önállóan nem, kizárólag kerékpárút fejlesztéshez kapcsolódóan pályázható tevékenységek:

- forgalombiztonsági berendezések, informatikai tájékoztató, kijelölő táblarendszerek, kerékpártárolók kialakítása.

KIK PÁLYÁZHATNAK?

Helyi önkormányzatok, azok intézményei és társulásai, többcélú kistérségi társulások, központi költségvetési szervek és intézményeik.

MEKKORA ÖSSZEG KAPHATÓ?

A pályázat keretében elnyerhető támogatás mértéke minimum 10 millió forint, maximum 150 millió forint. A vissza nem térítendő támogatás mértéke a projekt elszámolható összes költségének legfeljebb 80 százaléka lehet.

A pályázatok benyújtásának határideje: 2007. augusztus 16. – november 16.

Közreműködő Szervezet: KÖZÉP-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI ÜGYNÖKSÉG KHT., 8000 Székesfehérvár, Rákóczi u. 25.

A program száma: KDOP-2007-4.2.2 További információk és a pályázati csomag a www.nfu.gov.hu honlapon található.

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszámoljunk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

Finnországban tanulmányozták a LEADER+ programot

Szoros együttműködést és partnerséget alakított ki a régióban működő LEADER+ helyi akciócsoportok szereplői között a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség (DDRFÜ), TIPP programja révén. Ennek köszönhető, hogy a LEADER Szövetség elnöke az ügynökség két munkatársát is meghívta egy finnországi tanulmányútra.

A tanulmányútra szeptember 6-a és 11-e között került sor. A vendéglátók egyebek mellett bemutatták a finn népi gyógyászatot és a helyi népművészet termékeit, a zene és a kézművesség területén. A magyar küldöttség betekintést nyert a finnországi LEADER+ program kínálta lehetőségekbe, valamint számos már megvalósult projektet is meglátogatott.

A tanulmányút egyik eredményeként a vendéglátó finn LEADER+ akciócsoport vezetője és munkatársai vizionlátogatást tesznek a Dél-dunántúli régióban, hogy ők is megismerjék a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség munkáját. Az út arra is nagyszerű alkalmat kínál, hogy ők is meglátogassanak néhány dél-dunántúli LEADER+ akciócsoportot, s hogy a magyarokkal közösen megvizsgálják egy esetleges nemzetközi projekt kialakításának és megvalósításának lehetőségeit.

Bajnai Gordon a régió brüsszeli képviselőjén

Bajnai Gordon területfejlesztésért és önkormányzati ügyekért felelős miniszter és munkatársai szeptember 18-án megbeszélést folytattak a Brüsszelben jelen levő hazai regionális képviselők munkatársaival a Magyarországi Régiók Brüsszeli Képviselői (MRBK) épületében.

Az egyeztetésen elsősorban a brüsszeli jelenlét eddigi konkrét eredményeiről, illetve az abban rejlő lehetőségek hazai kihasználásának tapasztalatairól esett szó – tudatta Pálmai Zsolt, a Dél-dunántúli régió képviselője, a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség munkatársa.

Turisztikai pályázatok a több vendégért

Újabb európai uniós pályázati források nyílnak meg a jövőben a Dél-Dunántúlon. Október 4-étől a turisztikai fejlesztési pályázatokra is lehet már készülni – jelentette be Dr. Wekler Ferenc, a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács elnöke október 2-ai sajtótájékoztatóján.

A Komplex turisztikai termékcsomagok kialakítása és a Helyi jelentőségű egészségturisztikai fejlesztések ösztönzése pályáza-

tok az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) Dél-dunántúli Operatív Programjának (DDOP) ötödik és hatodik pályázati felhívásai. Ezek a Dél-dunántúli régióban – a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet kivételével – beruházni szándékozókra jelentenek támogatási forrást. Az üdülőkörzetbe tartozók számára ugyanis a szintén most startoló, a másik két érintett régióval közösen meghirdetett A balatoni térség turisztikai vonzerejének növelése kiírás nyújt anyagi segítséget. Dr. Wekler Ferenc elmondta azt is, hogy a szálláshely-fejlesztési pályázatok várhatóan november elején jelennek meg.

A források meglévő és új turisztikai attrakciók fejlesztését támogatják egybeként a következő témakörökben:

- vízi turizmus (a balatoni közforgalmú strandok színvonalának növelése, vitorlásoktor fejlesztése, stb.),
- termál- és gyógyvízhez kötődő turizmus,
- kerékpáros turizmus,
- kulturális turizmus,
- rendezvények,
- rendezvényhelyszínek fejlesztése, létrehozása (kistérségenként egy színpadtechnikai egységcsomag beszerzése, szabadtéri színpadok, vízi színpad kialakítása, felújítása),
- kisvasutak, illetve
- regionális és helyi jelentőségű egészségturisztikai fejlesztések.

A Dél-dunántúli régióban az idei és a jövő évben összesen csaknem 9 és fél milliárd forintot fordítanak ezekre a célokra. A megszerezhető támogatás földrajzi és tématerülettől függően legalább 20 millió, legfeljebb 800 millió forint lehet, míg a támogatás mértéke az összes elszámolható költség 50-85 százalékát érheti el. A projektek az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásában valósulnak meg.

A pályázatot a következő címre kell beküldeni: Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség, 7621 Pécs, Mária u. 3. A pályázatokkal kapcsolatos további információk a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján (www.nfu.hu) találhatók meg.

A Komplex turisztikai termékcsoomagok kialakítása pályázat száma: DDOP-2007-2.1.1/2F – erre 2007. november 26-ától 2008. január 21-éig lehet jelentkezni. A Helyi jelentőségű egészségturisztikai fejlesztések ösztönzése pályázat száma: DDOP-2007-2.1.1/S – erre 2007. november 26-ától 2008. február 1-éig lehet beadni a pályázatokat. A balatoni térség turisztikai vonzerejének növelése felhívásra 2007. november 26-ától 2008. január 11-éig várják a kiírók a pályázatokat.

Az anyagok személyes leadására is lehetőség van az Ügynökség alábbi irodáin:

Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség pécsi iroda:

7621 Pécs, Mária u. 3.

Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség kaposvári iroda:

7400 Kaposvár, Szántó u. 5.

Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség szekszárdi iroda:

7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.

NOVARÉGIÓ-találkozó Spanyolországban

Spanyolországban tartották október 4-5-én az Európai Unió 6. Kutatás-fejlesztési Keretprogramja által támogatott NOVAREGIO (InNOVative Network for coordinated actions on RTD policies at REGIONal level) projekt során következő találkozóját. A Dél-dunántúli régiót a projektben közreműködő Dél-Dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség munkatársai képviselték.

Az Instituto Tecnológico de Canarias által szervezett találkozón a résztvevők megismerhették egymás jó gyakorlatait, amelyek az innovációs politikák fejlesztésére, a forrásmegkötő képesség javítására valamint az elméleti tudás gyakorlati felhasználására irányulnak. A szemináriumon a spanyol, görög, szlovén és osztrák kollégák mutatták be programjaikat, majd a résztvevők közösen elemezték és összehasonlították azokat.

A projektvezető AREA Science Park bemutatta azt a közös kiadványt is, amely a projekt során kiválasztott, az innováció finanszírozásra irányuló „legjobb gyakorlatokat” ismerteti, köztük a Dél-Dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség által kezelt, a KKV-k innovációs fejlesztéseit támogató DDKKV05 pályázati programot. A kiadványt és a projekt eredményeit Brüsszelben az október 8-ától 12-éig tartó Open Days rendezvényen is bemutatták.

A találkozó zárónapján a résztvevők megvitatták a jövőbeni együttműködési területek lehetőségeit is.

Az Eurobarométer 2007 szeptemberében publikált felmérésének összefoglalása

Az európaiak életének szerves része a kultúra

2007 szeptember végén tette közzé az Eurobarométer az európaiak kultúrával kapcsolatos véleményét vizsgáló felmérésének eredményeit. A megkérdezettek háromnegyede fontos dolognak tartja a kultúrát, és kétharmaduk úgy látja, az európai országok közös kulturális gyökerekkel rendelkeznek. 89 százalék szerint a kultúrának nagyobb szerepet kellene kapnia az EU kölcsönös megértést ösztönző politikáiban. A felmérés szerint a kulturális tevékenységekben a városi környezetben élő, iskolázott fiatalok vesznek részt a legaktívabban.

Európai kulturális értékek címmel adta ki az Eurobarométer egyik legfrissebb kutatásának összefoglaló tanulmányát, amely sokak számára lényeges kérdést taglal: mit gondolnak az európai polgárok az európai kulturális értékekről? A válaszok sok esetben nem várt eredményt hoztak.

EURÓPAIAK ÉS A KULTÚRA: MI AZ ÖSSZEFÜGGÉS?

A kutatás azt mutatta, hogy egyáltalán nem hiábavaló a kultúra kérdéseivel is foglalkozni az Európai Unióban, hiszen az európaiak életében és gondolkodásában jelentős szerepet tölt be a kultúra. A megkérdezettek több mint háromnegyede (77 százalék) személyes ügyének tartja a kultúrát. A többséget érdeklik a művészetek és általában a kultúra, ezen belül is elsősorban saját országuk kultúrája (69 százalék), de nyitottak az európai (57 százalék), illetve a világ többi kultúrája (56 százalék) iránt is. A kultúrához való viszonyt jelentősen befolyásolja a műveltség: a magasan képzettek 89 százaléka, míg a csupán általános iskolát végzettek 66 százaléka érezte élete szerves részének, fontos alkotóelemének a kultúrát.

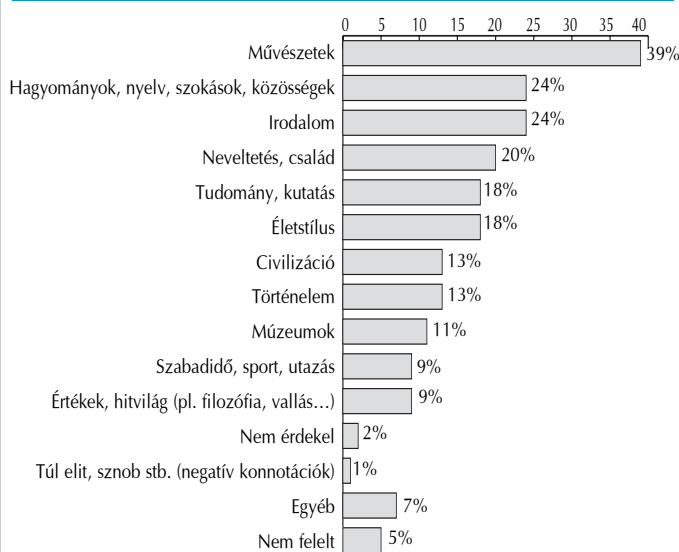
Az eredmények jobban értelmezhetők, ha szólnunk arról is, hogyan határozzák meg az európaiak a kultúrát. Elsősorban a művészetekre (képző- és iparművészet, építészet, előadóművészetek, irodalom, stb.) gondolnak (39 százalék), ezen kívül sokan (24–18 százalék) a kultúrához kötötték a hagyományokat, a nyelveket, a szokásokat, a neveltetést és a családot, az életmódot és a viselkedésmintákat, illetve a kutatást is. Érdekes módon a család és neveltetés kérdéseit, illetve a kutatást és a tudományt a Földközi-medence népei szorosabban kötötték a kultúrához, mint az EU átlaga.

LÉTEZIK-E EURÓPAI KULTÚRA?

A felmérésnek az Európai Unió számára az egyik legérdekesebb tanulsága talán az volt, hogy az európaiak hisznek abban, hogy a gazdasági unió és a közös érdekeken túlmenően kulturális szinten is összeköti valami az európai népeket. A megkérdezettek 67 százaléka szerint van külön „európai kultúra”. Az európai kultú-

rát leginkább más kontinensekkel való összehasonlításban érzik találó koncepciónak, úgy gondolják, vannak az európai kultúrának olyan jellegzetességei, amelyek megkülönböztetik más nyugati civilizációs kultúráktól. Ugyanakkor a többség (53 százalék) szerint egységes európai kultúráról lehetetlenség beszélni, mivel az európai országok nagyon különböznek egymástól. Mindazonáltal a megkérdezettek több mint háromnegyede egyetértett azzal, hogy az európai kultúra egyedülálló és értékes a maga sokszínűségével, illetve azzal az állítással is, hogy Európát a történelme egyesíti.

MI JUT ESZÉBE A KULTÚRA SZÓRÓL?

KULTÚRA, GLOBALIZÁCIÓ, ÉRTÉKEK

A globalizációval kapcsolatban meglehetősen ambivalens érzéseket táplálnak az európaiak: a megkérdezettek többsége egyszerre jónak is és fenyegetőnek is érezte ezt a folyamatot. Egyetértettek azzal az állítással, hogy a globalizáció ismertebbé teszi az európai kultúrát a világban, de azzal is, hogy a folyamat fenyegeti a kontinens értékeit, amelyeket emiatt védeni kell.

A védendő és erősítendő európai értékekről szólva a válaszadók 61 százaléka a békét említette. Ötven százalék a természet tiszteletét is megnevezte, illetve 37 százalék tartotta megőrizendő értékeknek a szociális egyenlőséget és a szolidaritást, valamint a véleménynyilvánítás szabadságát, illetve a toleranciát és nyitottságot. Ezeket az értékeket inkább európainak, mint univerzálisnak ítélték. Itt is voltak országok közötti eltérések: az északi országok és Luxemburg igen magas polcra helyezték a természet tisz-

teletét (74–78 százalékuk tartotta ezt fontosnak), a hollandok és britek viszont más értékekhez képest inkább a véleménynyilvánítás szabadságát (52–55%) helyezték előtérbe.

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK EURÓPÁN BELÜL

ÉS A KÖZÖS HATÁROKON TÚL

Érdekes módon elméletben a kulturális párbeszédet közel annyira fontosnak tartják az európai polgárok, mint a közös európai kultúrpolitika mellett kardoskodó kulturális szakemberek és eurokraták. 89 százalékuk szerint a kulturális kapcsolatok közelebb hozhatnák egymáshoz az európai népeket, 88 százalékuk szerint pedig a kultúra a toleranciát és a megértést is előmozdíthatná a világban – és ebben a folyamatban Európa kiemelt szerepet játszhatna.

Ezzel szemben a gyakorlatban a kulturális kapcsolatok Európában elsősorban a gasztronómia területét jelentik: a válaszolók 45 százaléka az idegen konyhát említette ezzel kapcsolatban. Természetesen léteznek más területeken is kulturális kapcsolatok, leginkább utazások, barátságok, határokon átívelő családi kapcsolatok révén. A megkérdezettek 27 százaléka utazott az elmúlt három évben legalább háromszor külföldre, 22 és 27 százaléknak vannak rokonai illetve barátai más országokból. Érdekesség, hogy az európai népek közül a luxemburgiaknak, dánoknak és svédeknek van a legtöbb kapcsolatuk más országokkal és kultúrákkal.

A NYELVTANULÁS SZEREPE

Bár a fentiek alapján a kulturális kapcsolattartás nem tűnik különösebben intenzívnek, ez nem feltétlenül az akaraton múlik: az emberek 63 százaléka szeretne más kultúrákból származó embereket megismerni. Ennek érdekében 60 százalékuk tanulna is idegen nyelvet (a fiatalabb korosztályban a nyelvet tanulni vágyók aránya még magasabb: 83 százalék).

A felmérésből az is kiderült, hogy a nyelvtanulást kiemelten fontosnak tartják az európaiak: úgy érzik, a kultúrák közötti megértést ezzel lehetne a leginkább előmozdítani. Erre a célra a csereprogramokat is kiváló eszköznek tartják, de úgy gondolják, szükséges lenne olyan embereknek is biztosítani az utazás lehetőségét, akiknek erre egyébként kevésbé van módjuk.

KULTÚRAFOGYASZTÁS ÉS ALKOTÁS EURÓPÁBAN

Az európaiak kulturális fogyasztási szokásait a viszonylagos aktivitás és a nem túlzott rendszeresség jellemzi. Európai átlagban a kérdést megelőző 12 hónapban a válaszolók 78 százaléka nézett legalább egyszer kulturális programot a TV-ben, 71 százalékuk olvasott legalább egy könyvet, 54 százalékuk látogatott meg

valamilyen műemléket, és 51 százalékuk ment moziba – a rendszeres fogyasztók viszont ennél lényegesen kevesebben vannak. Az emberek jelentős része folytat valamilyen művészeti tevékenységet – itt elsősorban kertészkedésre és hobbi-kézművességre (36 százalék), fotózásra és filmezésre (27 százalék), táncra (19 százalék) és zenére (16 százalék) kell gondolnunk. A válaszadók 38 százaléka mondta azt, hogy nem végzett semmilyen kreatív tevékenységet az előző évben. Ezen a területen óriásiak az országok közötti eltérések: Bulgáriában a legrosszabb ez a mutató (79 százalék), Svédországban pedig a legjobb (7 százalék). A kulturális tevékenységekben való részvételt elsősorban az idő (42 százalék) és a pénz (29 százalék) hiánya akadályozza. Az akadályok között kontinens-szerte különféle sajátos nemzeti és társadalmi-gazdasági tényezőket találunk; a legaktívabb részvétellel a fiatal, városi környezetben élő, felsőbb szintű iskolai végzettségű állampolgároknál tapasztalható.

MODERN TECHNIKA

A kultúrához jutás, kulturális részvétel egyenlőtlenségei jelentősen csökkennek, ha az adott csoportnak van internetes hozzáférése. Vannak olyan vélemények, melyek szerint az internet segítségével a kulturális tevékenység kutathatóvá és tervezhetővé válik. Mások számára az internet közvetlen csatorna a kultúrához.

MIT TESZ, ÉS MIT TEGYEN AZ EU?

A felmérésből kitűnik az is, hogy az Európai Uniót és intézményeit sokan tekintik meghatározónak a kulturális kapcsolatok ösztönzése szempontjából: a nemzeti kormányok szerepének említése (50 százalék) mellett második helyen (44 százalék) az EU-nak szánunk szerepet ezen a téren.

2007 májusában az Európai Bizottság Közlemény az európai kulturális programról a globalizálódó világban címmel bejelentette, hogy lépéseket tesz egy közös európai kulturális stratégia kidolgozására, melynek fő céljai:

- A kulturális sokféleség és a kultúrák közötti párbeszéd előmozdítása Európában;
- A kultúra, mint az innováció és a kreativitás forrásának támogatása, figyelembe véve a Lisszaboni stratégiában meghatározott növekedési és munkahelyteremtési célokat;
- A kultúra beemelése az EU külkapcsolatainak legfontosabb elemei közé, hogy előmozdíthassa a nemzetek közötti megértést.

Az Eurobarométer 2007 február–márciusában végzett átfogó felmérése a 27 EU-tagállam 26 755 állampolgárának megkérdezésével jó háttérrel adhat a kulturális stratégia körvonalazásához.

BŐVEBB INFORMÁCIÓ:

A KultúrPont Iroda oldalán:

http://www.kulturpont.hu/content.php?hle_id=15893

Cikkünk a "Közlemény az európai kulturális programról a globalizálódó világban" megjelenéséről:

http://www.kulturpont.hu/content.php?hle_id=13342

UNIÓS ÉRTESÍTŐ – HATÁROK NÉLKÜL

Az uniós támogatásokban egyre hangsúlyosabb szerepük van a szomszédsági programoknak, határon átnyúló pályázati lehetőségeknek. Ezzel párhuzamosan egyre több szomszédos országban nyílnak meg vagy bővülnek uniós pályázati programok. A fentiekre tekintettel az Uniós Értesítő – az Adaptatio Kft. szakmai együttműködésével – hónapról hónapra beszámol a Romániában, Szerbiában, valamint Szlovákiában megvalósuló EU-támogatásokról, fejlesztésekről, elsősorban az ott élő magyarságot is érintő programokról és lehetőségekről.

UNIÓS ÉRTESÍTŐ

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

ROMÁNIA

az ADAPTATIO szerkesztésében

A pályázati írók béremelését tervezik

Indulnak a regionális fejlesztési programok

Erdély fejlődésének kulcsa a versenyképesség – közölte Winkler Gyula távközlési miniszter a Regionális Operatív Programok indulása kapcsán. Az Észak-nyugati fejlesztési régióban 536 millió, a Közép-régióban 483,62 millió eurót költhetnek a 2007–2013-as időszakban.

KÖZÉP-RÉGIÓ

Eldördült a startpisztoly, elindította az európai pénzek elköltésének folyamatát a 7-es Közép-régió, gyulafehérvári ülésén Borbély László fejlesztési és lakásügyi miniszter. Borbély a Regionális Operatív Program elindításával a régiós fejlesztést szolgáló projektek október végi leadását szorgalmazta, az Európai Bizottság jóváhagyását igénylők esetében pedig az ez év végi leadást. A Regionális Operatív Program anyagilag is támogatja a helyi, régiós terveket a 2007 és 2013 közötti időszakban: ennek keretében a viszonylag fejlettebb romániai Közép-régióra 483,62 millió eurót szántak. Ez az országnak nyújtott EU-támogatás 10,9 százaléka. Horváth Anna, a Fejlesztési, Középítkezési és Lakásügyi Minisztérium államtitkára a programismertető kampányon elmondta: a helyi önkormányzatok abszorpciós kapacitásának növelése érdekében a minisztérium egy olyan törvénytervezet kidolgozását szorgalmazza, amely a helyi közigazgatásban a pályázati írással foglalkozó alkalmazottak fizetésének 75 százalékos növelését célozza.

– Július 13-án indítottuk a programot, és a hat fejezet közül (a városok tartós fejlesztése, infrastruktúra és szállítás, szociális infrastruktúra, a helyi és régiós kereskedelem fejlesztése, a turizmus népszerűsítése és tartós fejlesztése, műszaki felügyelet) az egyik már szeptember 10-étől működik – mondta a tárcavezető. Hozzátette: az első projekt benyújtásánál külön öröm, hogy a projekt a közép-régiós Hargita megyéből származik.

A különböző fázisban lévő tervek összértéke 529 millió euróra rúg. Ugyanakkor az államilag finanszírozott projektek közül 90 tavalynyi benyújtott terv kifizetése is soron következik. Az ülésen részt vevő Martin Bottesch, Szeben megye tanácsának elnöke, a közép-régiós tanács (CDR) frissen választott alelnöke a 3. fe-

jezetbe foglalt, egészségügygel kapcsolatos kérdések tisztázásának kérelmével fordult a miniszterhez, amire külön ígéretet kapott.

ÉSZAK-NYUGATI RÉGIÓ

A Regionális Operatív Program keretében az Észak-nyugati fejlesztési régióban 536 millió euróra lehet pályázni a következő hat évben. Idén hetvenöt millió euróra érkeztek sikeres pályázatok. Borbély László fejlesztési, középítkezési és lakásügyi miniszter előterjesztette a tárca Regionális Operatív Programját Kolozsváron. A tárcavezető elmondta, 75 millió euróhoz már ebben az évben hozzáférést biztosítanak. Várhatóan 17 pályázat léphet regionális szintre, összesen 120 millió euró támogatási igénnyel – fogalmazott a miniszter. Hangsúlyozta: a központi hatóságok nem avatkoznak a benyújtott tervek elbírálásába. A regionális és helyi közszállítást célzó infrastrukturális fejlesztésekre készült terveket a pályázók szeptember tizedike óta adhatják be, a további kategóriákra októbertől lehet pályázni.

Az EU-s pénzalapokból a következő hat évben a programon keresztül a pénz nagy része a városi területfejlesztésnek jut, elsősorban útfejlesztésre. A miniszter emlékeztetett a nagyvárosokat elkerülő körgyűrűk és autópályák fontosságára, a Regionális Operatív Program alapjaiból több megyeközpont pályázik kerülőutak építésére. A programmal kapcsolatos információk az egész országban hozzáférhetővé válnak, programismertető karaván indul, hogy az EU-alapok lehívásáról tájékozottassák az állampolgárokat.

– Erdély fejlődésének kulcsfogalma a következő időszakban a versenyképesség lesz, az egyén a vállalkozók, az önkormányzatok és a közösség szintjein egyaránt – nyilatkozta Winkler Gyula távközlési miniszter. A tárcavezető leszögezte: versenyképes közösségre van szükség ahhoz, hogy a strukturális alapok lehívásában a közösség teljesíteni tudjon. Erdély versenyképességének növeléséhez szükség van az információs és kommunikációs technika eszközeire – mondta.

Többszörös pénz könnyebben elérhető módon

Vidékfejlesztés uniós forrásból

A vidékfejlesztésre szánt európai pénzek elosztási rendszeréről, hozzáférési lehetőségeiről tartottak ismertetőt a szakhatóság vezetői Sepsiszentgyörgyön. Országosan 9,5 milliárd eurót lehet elkölteni a következő hét évben, és a négy tengely intézkedési csomagjai közül három novembertől működik. Az előcsatlakozást támogató vidékfejlesztési program, a Sapard utódja, az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Európai Alap (FEADR) négy úgynevezett tengely mentén kívánja megvalósítani az uniós vidékfejlesztési politikáját, a célra 2007–2013 között uniós alapokból 7,5 milliárd, hazai költségvetésből pedig kétmilliárd euró áll rendelkezésre. *Klárík László*, a programot kezelő Vidékfejlesztési és Halászati Kifizetési Ügynökség vezérigazgatója úgy értékelte, hogy ez az összeg – a Kovászna megyében is sikeres Sapardhoz képest – hatszor annyi pénzt biztosít sokkal

könnyebben elérhető módon. Ráadásul a finanszírozható beruházások, fejlesztések palettája bővül, a pénzek lehívása pedig egyszerűsödik. *Ana Goia Mocan*, a regionális ügynökség vezetője azt is elmondta, hogy húsz százalékgig előleget is lehet igényelni, illetve nem kötelező bemutatni a saját hozzájárulás fedezetét. Mindezek az utófinanszírozású programok vonatkozásában jelentős könnyebbséget jelentenek – vélik a szakemberek.

Az ügynökség helyi szakemberei az intézkedési csomagokat, illetve az első három, novembertől elérhető pályázati kiírást ismertették. Utóbbiak a mezőgazdasági farmok modernizálását, a mezőgazdasági és erdészeti termékek hozzáadott értékének növelését és a falvak felújítását, a vidéki szolgáltatások szintjének növelését, a kulturális örökség megővését célozzák.

– munkatársunktól –

A hivatalos tagjelöltség feltétele a hágai körözöttek kiadása

Finisben Szerbia társulási megállapodása

Az Európai Unió külügyminiszterei valószínűleg még 2007. október hónap folyamán zöld utat adnak ahhoz, hogy Szerbia és az Európai Unió ellássa kézjeggyel a társulási és stabilizációs megállapodást. Eerre várhatóan annak ellenére is sor kerül, hogy *Carla del Ponte* minden bizonnyal közzéteszi jelentésében, hogy nem teljesen elégedett Szerbia Hágával történő együttműködésével.

A parafálás a szerződés kézjeggyel történő ellátását jelenti, ami után azt vagy aláírják, vagy pedig nem lesz szerződés. A brüsszeli

források szerint a parafálásra október végén vagy november elején kerülhet sor, mivel végéhez közeledik a szöveg egyeztetése. Az aláírásra a belgrádi optimista kijelentések ellenére sem valószínű, hogy az idén sor kerülhet, aminek technikai okai vannak.

A parafálás után ugyanis egy érzékenyebb fázis következik, amely Olaszország, Szlovénia és még néhány ország meggyőződése szerint már a jövő év során biztosítja Szerbia számára a tagjelöltséget. Mindennek feltétele azonban továbbra is a hágai körözöttek kiadása.

Szerbia által elérhető uniós támogatások

Az előcsatlakozás forrásai

Szerbia jelenleg az Európai Unió viszonylatában a potenciális tagjelölt státuszával bír (Montenegróval, Bosznia-Hercegovinával és Albániával van egy csoportban). A Szerbia által a 2007–2013-as időszakban az alábbi európai uniós források válnak elérhetővé:

ELŐCSATLAKOZÁSI TÁMOGATÁSOK

- IPA – előcsatlakozási alap
- TAIEX-program
- TWINNING-program

Az előcsatlakozási támogatások (amelyek a Szerbia által elérhető EU-s források legnagyobb hányadát jelentik) célja, hogy segítséget nyújtsanak Szerbia számára az Európai Unió politikai, gaz-

dasági és jogharmonizációs kritériumainak a teljesítéséhez. Egyúttal felkészítést is jelentenek az Európai Unióhoz való csatlakozás után elérhető strukturális és kohéziós alapok fogadására.

KÜLSŐ TÁMOGATÁSOK

- Stabilitási Eszköz
- Makrofinansciális támogatás

A külső támogatások olyan források, amelyekkel az EU pénzügyi és humanitárius segítséget nyújt a tagjelölt országoknak.

KÖZÖSSÉGI PROGRAMOK

- Versenyképesség és Innováció Keretprogram
- LIFE + (Környezetvédelmi Pénzügyi Eszköz)

- 7. Kutatási- Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keret-program
- PROGRESS
- ERASMUS MUNDUS
- Kultúra (2007–2013)
- Aktív Polgárok Európáért Program
- Cselekvő Ifjúság Program
- MEDIA 2007
- MARCO POLO II
- Közösségi Kezdeményezés a Fogyasztóvédelmi Politikában

A Közösségi Programokban a tagjelölt országok akár főpályázói státuszban is részt vehetnek, de ennek feltétele, hogy ők maguk is hozzájáruljanak a közösségi költségvetéshez.

EGYÉB ALAPOK

- EUROIMAGES
- SCOPES

Az egyéb alapok az EU-n kívüli országok számára érhetők el, s mivel a tagjelölt országok még nem tagállamok, így számukra is nyitva állnak.

TAIEX-PROGRAM

A TAIEX-program 2003 óta Szerbia által is elérhető támogatás (Technical Assistance and Information Exchange Instrument – Technikai Segítség és Információcsere Eszköze), amely valójában az Európai Bizottság Bővítési Főigazgatóságának egy osztályát jelöli. Célja rövid távú és gyors technikai segítség nyújtása a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok számára, elsősorban a jogharmonizáció témakörében. A pályázatok kapcsán közvetlenül Brüsszelhez kell fordulni; a program elsősorban szakmai tanulmányutak, tréningek, szemináriumok finanszírozását, nyugati szakértők közreműködését támogatja.

TWINNING-PROGRAM

A programot az Európai Bizottság 1998-ban hozta létre, az Európai Unió bővítésének elősegítésére. A program célja a tagállamok és a tagjelölt országok intézményei közötti együttműködés erősítése az állami közigazgatás és az igazságszolgáltatás területén. A program ez által kívánja elősegíteni a tagjelölt országok minél gyorsabb és eredményesebb európai uniós integrációját.

2003 óta a CARDS-programon keresztül a Nyugat-Balkán országai előtt is nyitva áll a program. Az elmúlt években Szerbiában elsősorban a minisztériumok és az országos hatáskörű szervek projektjeit támogatták, tehát elsősorban az állami közigazgatás kívánta az EU e módszerrel is fejleszteni (visszatérő szerbiai hiányosság).

A program a következő években 157 millió euró szétosztható forrással rendelkezik évente.

STABILITÁSI ESZKÖZ

A Stabilitási Eszköz célja az európai országok közötti kapcsolatok erősítésével a stabilitás és a nyugalom fenntartása Európában, s az esetlegesen felmerülő bizonytalan- illetve krízishelyzetek kezelése. Az eszközzel különösen a közvetkező területeken lehet beavatkozni: nukleáris biztonság, emberkereskedelem, szerve-

zett bűnözés, terrorizmus, fertőző betegségek. Másrészt ezen eszköz pénzügyi felhasználásával tud az EU más (akár politikai, katonai) ügyekben is gyorsan reagálni.

A következő hét évben 2,062 milliárd euró összforrás áll rendelkezésre a Stabilitási Eszköz céljaira.

MAKROFINANCIÁLIS TÁMOGATÁS

A Nemzetközi Monetáris Alap és a Világbank által nyújtott pénzügyi támogatáshoz hasonlóan ennek is egy adott ország gazdasági és politikai reformjainak az elősegítése a célja. Az EU ilyen jellegű támogatását a következő hét évben a Balkán-félsziget országai mellett a szovjet utódállamok, és egy-két földközi-tengeri ország veheti igénybe.

Ennek a keretösszege nincs meghatározva, mivel nem tartozik az EU szigorúan vett költségvetésébe. Általában visszatérítendő kölcsönt jelent, de előfordul vissza nem térítendő támogatás nyújtása is.

EUROIMAGES

Az Európa Tanács 1998-ban létrehozott pénzügyi alapja, amelynek pillanatnyilag 32 európai ország (így Szerbia is) a tagja.

Az alap célja az európai filmipar támogatása. Az alap három területen nyújt segítséget:

- koprodukció – minimum két országból származó filmgyártó együttműködések
- forgalmazó – európai filmek forgalmazását végző szervezetek esetében
- mozi – európai filmek bemutatását végző filmszínházak esetében

SCOPES (2005–2008)

E programot a Svájci Nemzeti Tudományos Alap és a Svájci Fejlesztési és Együttműködési Ügynökség működteti, amelynek célja a Svájc és Kelet-Európa országai közötti tudományos együttműködés megerősítése. Legfontosabb prioritása a kelet-európai tudományos és kutatói infrastruktúra kiépítésének, s ezzel a kelet-európai kutatók szülőföldjükön való maradásának az elősegítése.

A támogatás három típusát különböztethetjük meg:

- közös kutatási projektek – svájci és kelet-európai kutatói csoportok közös tudományos kutatása
- intézményi partnerség – a svájci partner elősegíti egy kelet-európai tudományos intézet épületének felépítését, illetve felújítását
- konferenciák – Svájcban szervezett nemzetközi konferenciákon kelet-európai kutatók részvételének támogatása

Az alap pénzügyi forrásának nagysága a 2005–2008-as időszakra 13 millió svájci frank.

UNIÓS ÉRTESÍTŐ

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

SZLOVÁKIA

az ADAPTATIO szerkesztésében

Alakulnak a Leader-csoportok az Alsó-Csallóközi Régióban

Felkészülés a vidékfejlesztési programokra

Egy új típusú uniós támogatási programra kezdte meg a felkészülést a Komáromi járás nyugati felében működő Alsó-Csallóközi régió. Az úgynevezett Leader-program keretében helyi fejlesztési csoportok működnek és ezek helyben döntenek a támogatások megítéléséről. Ehhez azonban komoly felkészülésre van szükség.

Első lépésként kidolgozzák a saját fejlesztési stratégiájukat, amely elzárta után pályáznak az említett fejlesztési alapért.

A program nagy súlyt helyez arra, hogy a stratégia kidolgozásába minél többen kapcsolódjanak be, az önkormányzatokon kívül a helyi civil szervezetek és vállalkozók is elmondják elképzeléseiket arról, mivel is lehetne javítani az ott élők helyzetén.

Ennek érdekében a szervezők a községházakon keresztül kérdőívet juttattak el a kistérség minden egyes háztartásába. Szeptember végétől minden faluban nyilvános gyűlést is tartanak, ezek célja szintén a helyi igények feltérképezése. A munka ezt követően egy csoport keretében folyik tovább, ennek minden érdeklődő a tagja lehet.

A találkozók célja az említett stratégia megfogalmazásán kívül az úgynevezett helyi fejlesztési csoport kialakítása, amely a későbbiekben törekedni fog az elképzelések megvalósítására. A Leader-program kifejezetten vidékorientált, vagyis főleg a faluknak, esetleg kisebb városok problémáival foglalkozik. Ezért fontos, hogy a felkészülésbe – a stratégia kidolgozásába – minél többen bekapcsolódjanak.

A termelők fizetnek rá a mezőgazdasági miniszter lépésére

Milliárdok múlnak Jurenán

A még az előző kormány által elfogadott, s az Európai Bizottsághoz akkor eljuttatott vidékfejlesztési tervet *Miroslav Jurena* a, Néppárt – Demokratikus Szlovákiáért Mozgalom (HZDS) által delegált földművelésügyi miniszter visszahívta Brüsszelből, hogy belefoglalja a Natura 2000 program által megfogalmazott környezetvédelmi szempontokat. A jelek szerint most éppen ezek jelentik a gondot, Brüsszel egyelőre emiatt nem fogadta el a tervet. A Natura 2000 az EU legértékesebb természetvédelmi területeit meghatározó dokumentum. Azok a földtulajdonosok, akiknek földjei rákerültek a különösen védett természeti övezetek listájára, anyagi kompenzációra jogosultak, ugyanis számos olyan környezetvédelmi intézkedést és megkötést kénytelenek betartani, amelyek korlátozzák bevételeiket.

Míg az előző vezetés által kidolgozott dokumentum a Natura programból adódó anyagi terheket nem a vidékfejlesztési tervből kívánta kielégíteni, Jurena ezt így kívánja megoldani. „Az új vidékfejlesztési tervben gyakorlatilag csak a Naturára vonatkozó részt változtatták meg, a többi úgy maradt, ahogy azt én otthagytam” – magyarázta *Simon Zsolt*, volt földművelésügyi miniszter. Utódjának e lépését ugyanakkor felelőtlennek nevezte, mert ezáltal jelentősen késni fog a támogatás folyósítása. „Míg Csehországban már a pályázatok második körét is kiírták, nálunk még az első sem. Pedig Szlovákia sokkal jobb helyzetben volt, mint nyugati szomszédunk, korábban készült el a terv, a támogatásból viszont még egy koronát sem kaphattunk” – tette hozzá *Simon Magdaléna Králová*, a földművelési minisztérium szóvivője újságírói kérdésre közölte, az a veszély nem fenyeget, hogy Szlovákia végleg elesik a brüsszeli pénzforrásoktól, sőt azt is kizárta-

nak tartotta, hogy ne fogadná el novemberben a tervet. Brüsszel ugyanis a tárca szerint nem tartja rossznak a vidékfejlesztési tervet, csupán a Natura 2000 program finanszírozására ajánlott fel két másik lehetőséget – ezek közül kell választani. „Nem tudjuk, milyen információk alapján mondta *Simon Zsolt* azt, amit mondott. Kijelentése csak amolyan *Simon-féle félrevezetés*” – tette hozzá a szóvivő.

Szlovákia, miután a régóta Brüsszelből visszahívta, csak idén áprilisban terjesztette a Bizottság elé az európai uniós vidékfejlesztési program koncepciójának új finanszírozási tervét, ami mintegy 5 hónapos késést jelentett. Pedig a dokumentum a 2007–2013-as időszakra szól, tehát már idén januártól hozzá kellett volna a gazdáknak jutniuk a támogatásokhoz. „A késlekedésnek komoly ára van, amelyet elsősorban a termelők fizetnek meg” – mondta *Pavol Bottka*, a Szlovákiai Földtulajdonosok és Agrárvállalkozók Szövetségének elnöke. Sok gazdálkodó ugyanis, a minisztérium korábbi ígéreteire alapozva százezreket fektetett például gépek vásárlásába, abban bízva, hogy a vidékfejlesztési programból majd visszaigénylik a költségeket. A pénzre azonban egyelőre nincs kilátás, a bankoknak pedig törleszteni kell a hiteleket. Ez sok vállalatot nehéz helyzetbe juttat.

A tervbe foglalt programokra a pályázatokat csak a dokumentum Brüsszel általi elfogadása után írják ki. Míg *Simon* szerint az első támogatás legkorábban 2008 végén, 2009 elején lesz lehívható, *Králová* meggyőződése, hogy novemberben jóváhagyják a tervet, és már a következő év első felében megjönnek a pénzek.

– munkatársunktól –

PÁLYÁZATÍRÁS, TANÁCSADÁS

- Pályázati tanácsadás: pályázatfigyelés, pályázatírás, pályazatkészítés
- Szakértői tevékenységek, fejlesztési tervek, megvalósíthatósági tanulmányok
- Képzések, konferenciák, információs napok, pályázat-előkészítő tréningek
- Tájékoztatás: uniós pályázati információk magyar nyelven, szakmai kiadványok terjesztése: Uniós Értesítő
- Eupalyazat – az első magyar nyelvű pályázati portál, ahol az összes helyi, uniós és magyarországi kiírás elérhető

Románia**Szlovákia****Szerbia**

Az ADAPTATIO cégcsoport magyarországi tapasztalatokra építve két éve kezdte el tevékenységét a fenti országokban. Elsődleges feladata minél több határon túli magyar szervezet eredményes pályázati tevékenységének az elősegítése, valamint a helyi pályázati szakemberhálózat kiépítése.

ADAPTATIO-E S.R.L.

540349 Marosvásárhely,
Lamaitei 25/10

Tel: +40-745-265759
info@adaptatio.ro

www.eupalyazat.sk

ADAPTATIO-F S.R.O.

Tel: 0908/663-492
+421-/35790-40-37
info@adaptatio.sk

www.eupalyazat.ro

ADAPTATIO-D d.o.o.

24400 Zenta,
Szép u. 15.

Tel: +381-64-160-4686
info@eupalyazat.co.yu

www.eupalyazat.co.yu

MINDEN, AMI PÁLYÁZAT, MAGYARUL